

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

**Факультет іноземних мов
кафедра англійської мови**

**Використання прикладних програм у навчанні лексики англійської
мови у середній школі**

**Кваліфікаційна робота
Рівень вищої освіти – другий (магістерський)**

Виконала:
студентка 2 курсу, 607 групи
Крушельницька Яна Олегівна
Керівник:
кандидат філологічних наук,
Доцент Бешлей О.В.

*До захисту допущено
на засіданні кафедри
протокол № ____ від _____ 2023 р.
Зав. кафедрою _____ проф. Єсипенко Н.Г.*

Чернівці – 2023

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ Я.О.Крушельницька

Abstract

Крушельницька Я.О. Використання прикладних програм у навчанні лексики англійської мови у середній школі. 014 Середня освіта. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. Факультет іноземних мов. Чернівці, 2023.

Магістерська робота присвячена дослідженню використання прикладних програм для ефективного навчання лексики англійської мови у середній школі. У цьому дослідженні розглядається актуальність і значимість використання сучасних технологій, зокрема прикладних програм, для покращення процесу вивчення лексичного матеріалу. Робота включає вивчення теоретичних аспектів використання мультимедійних засобів, мобільних додатків та онлайн-ресурсів у процесі навчання англійської мови.

У магістерській роботі проводиться аналіз різноманітних прикладних програм, їх можливостей та переваг для навчання лексики. Дослідження також охоплює практичний експеримент, де використання цих програм у навчальному процесі порівнюється з традиційними методами.

Отримані результати дозволяють зробити висновок про ефективність та перспективність застосування прикладних програм для покращення вивчення лексики англійської мови у середній школі. Робота може стати корисною як для вчителів, які бажають вдосконалити свої методи навчання, так і для дослідників, що цікавляться використанням технологій у процесі освіти.

Ключові слова: прикладні програми, вивчення лексики, іноземна мова.

Abstract

Krushelnytska Ya.O. The use of applied programs in teaching English vocabulary in secondary school. 014 Secondary education. Chernivtsi National University named after Yury Fedkovich. Faculty of Foreign Languages. Chernivtsi, 2023.

This master's thesis explores the utilization of educational applications in teaching English vocabulary at the secondary school level. The research delves into the relevance and significance of employing modern technologies, particularly educational applications, to enhance the process of learning lexical material. The work includes an examination of the theoretical aspects of using multimedia tools, mobile applications, and online resources in the English language learning process.

The thesis conducts an analysis of various educational applications, their capabilities, and advantages for teaching vocabulary. Furthermore, it encompasses a practical experiment wherein the use of these applications in the educational process is compared with traditional methodologies.

The findings enable the conclusion to be drawn regarding the effectiveness and promise of utilizing educational applications to improve the study of English vocabulary in secondary schools. This work can be valuable for educators seeking to refine their teaching methods and for researchers interested in the integration of technology in education.

Keywords: application programs, vocabulary learning, foreign language.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОЦІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	9
1.1. Значення використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій на уроці іноземної мови	9
1.2 Види сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та вимоги до них	15
Висновки до розділу 1	21
РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ПРИКЛАДНИХ ПРОГРАМ У ВИВЧЕННІ ЛЕКСИКИ	22
2.1. Огляд існуючих методів та підходів до вивчення лексики	22
2.2. Аналіз прикладних програм для вивчення англійської лексики	33
2.3. Переваги та недоліки використання прикладних програм у середніх класах	43
Висновки до розділу 2	50
РОЗДІЛ 3. ВИКОРИСТАННЯ ПРИКЛАДНИХ ПРОГРАМ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ЛЕКСИЦІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ	52
3.1. Діагностика вихідного рівня лексики учнів	52
3.2. Застосування прикладних програм в навчанні лексиці англійської мови	55
3.3. Результати контрольного етапу дослідження	63
Висновки до розділу 3	65
ВИСНОВКИ	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	68
ДОДАТКИ	71

ВСТУП

Актуальність теми обумовлена тим, що в сучасному суспільстві все більшу роль відіграє знання англійської мови, що дозволяє долучитися до світової культури, використовувати можливості Інтернет-ресурсів у своїй роботі, а також працювати з інформацією та комунікаційними технологіями (ІКТ) та використовувати мультимедійні методи навчання .

Тому так важливо вдосконалювати методику використання комп'ютерних інформаційних технологій у навчанні англійської мови. Сучасні інформаційні технології стають частиною навчального процесу. Комп'ютерні технології та урок англійської мови – актуальний напрямок, який потребує сучасних підходів та інноваційних рішень.

Середній навчальний заклад не в змозі забезпечити запас знань на все життя. Але він може дати дитині основні орієнтири, які знадобляться їй для самостійного розвитку. Середній навчальний заклад має можливість розвивати пізнавальні вміння та навички учня, прищеплювати йому основні навички, необхідні для подальшої самоосвіти.

Модернізація освіти на сучасному етапі становлення суспільства пов'язана з інноваційними процесами в організації навчання англійської мови. Головним напрямом у розвитку сучасної школи є гуманістичний напрямок освіти, в якому основний простір освіти займає особистісний потенціал (принцип).

Сучасні педагогічні технології, такі як навчання з використанням елементів кооперації, методів проектів, впровадження сучасних інформаційних технологій, Інтернет-ресурси можуть допомогти втілити в життя студенто-орієнтований підхід до навчання, забезпечити індивідуалізацію та диференціацію навчання з урахуванням можливостей дітей, їх рівень навченості.

Форми роботи з комп'ютерними навчальними програмами на уроці англійської мови включають: вивчення лексики, розвиток вимови, вивчення діалогічного та монологічного мовлення, вивчення письма, розвиток граматичних навичок.

Можливості використання Інтернет-ресурсів безмежні. Загальна мережа Інтернет створює умови для можливості отримувати будь-яку важливу для студентів та викладачів інформацію з будь-якої точки світу: краєзнавчі матеріали, оголошення з життя молоді, замітки з друкованих видань та журналів тощо. На уроках англійської мови використовується Інтернет, ви можете вирішити весь спектр дидактичних завдань: сформувати навички читання, удосконалити знання писемного мовлення, поповнити лексикографічний запас учнів, створити мотивацію підлітків до вивчення англійської мови.

Об'єктом роботи є сучасний процес навчання англійської мови.

Предметом роботи є особливості впровадження сучасних інформаційних технологій у процес вивчення лексики англійської мови.

Метою роботи є виявлення особливостей використання прикладних програм для вивчення лексики англійської мови.

Завданнями роботи є:

- визначити значення використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- проаналізувати види сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та вимоги до них;
- провести діагностику вихідного рівня лексики учнів;
- застосувати прикладні програми у навчанні лексиці англійської мови;
- проаналізувати результати контрольного етапу дослідження.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

**РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИКОРИСТАННЯ
СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НА УРОЦІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

1.1. Значення використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій на уроці іноземної мови

Під мультимедійними технологіями розуміють сукупність комп'ютерних технологій, які одночасно використовують декілька інформаційних носіїв: графіку, текст, відео, анімацію, звукові ефекти. Іншими словами, мультимедіа передбачає подання інформації в різних формах одночасно (з використанням звуку, графіки, відео, анімації тощо). Слід зазначити, що сьогодні Інтернет виступає як якісно новий медіа, що поєднує в собі всі існуючі (відео, текст, аудіо, графіку).

Термін «цифрові технології» сьогодні трактується неоднозначно. Спочатку цей термін використовувався для позначення технологій, що містять двійковий код. Однак у зв'язку з широким використанням персональних комп'ютерів і мобільних пристроїв слово «цифровий» набуло широкого вжитку і стало синонімом слів «електронний» і «комп'ютер». Це підтверджує онлайн-словник MerriamWebster, який визначає слово digital як електронний та комп'ютеризований [2].

Під терміном «цифрові технології» в рамках теорії навчання мови розуміють усі види технологій, пов'язані з використанням комп'ютерів та портативних електронних пристроїв (смартфонів-планшетів тощо). Цифрові технології включають електронні інструменти, пристрої, системи та ресурси, які виробляють, зберігають або обробляють інформацію в різних форматах. Таким чином, у світі цифрові технології є синонімом електронних [11].

Отже, у нашому дослідженні ми розуміємо мультимедійні та цифрові технології як широкий спектр інструментів та ресурсів, що містять інформацію, представлену в різних форматах, на основі комп'ютерних та мобільних технологій. У термін «цифрові технології» ми включаємо поняття комп'ютерні, інформаційні, інформаційно-комунікаційні та телекомунікаційні технології.

Існує кілька класифікацій освітніх засобів інформаційно-комунікаційних технологій, залежно від виділених критеріїв. У педагогічній літературі позначені класифікації освітніх засобів ІКТ:

- за функціями, що вони реалізують у створенні освітнього процесу (інформаційно-навчальні, інтерактивні, пошукові);
- за типом інформації (електронні ресурси з текстовою інформацією, аудіоінформацією, відеоінформацією, комбінованою інформацією);
- по педагогічним завданням, які потрібно вирішити (засоби, які забезпечують базову, практичну підготовку, допоміжні, комплексні чи дистанційні);
- формою взаємодії з аудиторією (асинхронний режим зв'язку – «offline», синхронний режим зв'язку – «online») та інших.

Перевагами інформаційно-комунікаційних технологій, на наш погляд, є:

- доступ до різних інформаційних ресурсів по всьому світу;
- можливість участі у реальному міжкультурному спілкуванні та різних проектах;
- можливість урахування рівнів підготовки студентів та їх індивідуальних особливостей;
- створення навчального середовища з наочним поданням інформації;
- активна позиція самого у процесі засвоєння знань, вироблення умінь і навичок;
- можливість реєстрації та зберігання результатів навчальної діяльності учнів [15].

Ще однією важливою перевагою інформаційних технологій є можливість варіювання рівнів проблемності навчального змісту, а саме:

- комунікативний,
- духовний рівень (ціннісний, морально-етичний),

- соціокультурний.

Найважливішим завданням викладача, використовує у процесі навчання інформаційно-комунікаційні технології, є проектування чи вибір методу навчання з допомогою інформаційно-комунікаційних технологій. З урахуванням аналізу педагогічної літератури, присвяченої даній проблемі, та досвіду педагогічної роботи з використанням даних технологій пропонуємо наступні етапи проектування викладачем методу навчання:

1) Етап формулювання дидактичної мети:

- формування предметних знань;
- розвиток предметних умінь та навичок;
- формування комунікативних умінь та ін.

2) Етап урахування особливостей пізнавальних процесів як діяльності, відбір необхідних складових дій. Наприклад, для формування предметних знань необхідно розробити та використовувати в процесі навчання завдання застосування розумових операцій аналізу, синтезу, узагальнення, класифікації та ін.

3) Етап аналізу психолого-педагогічних умов:

- тривалість вивчення дисципліни;
- технічна оснащеність аудиторій;
- рівень комп'ютерної грамотності студентів;
- рівень загальної підготовки та академічної успішності;
- рівень сформованості умінь та навичок самостійної навчальної роботи у студентів.

4) Етап визначення педагогічних дій, що підлягають реалізації:

- форма і вид викладу матеріалу (стиснута, концентрована форма, докладний виклад та ін., виклад матеріалу в готовому вигляді чи

проблемний виклад, приведення прикладів та необхідної аргументації, діалог з аудиторією та інших.) [4].

5) Етап вибору методів навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій:

- для наочної презентації навчального матеріалу;
- для управління навчально-пізнавальною діяльністю;
- для проведення діагностики та контролю;
- для індивідуалізації навчально-пізнавальної діяльності.

б) Корекційно-діагностичний етап включає в себе діагностику результатів процесу навчання за наперед визначеними параметрами та необхідну корекцію досягнутих результатів, а також корекцію методів навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Відмінною рисою сучасного світу є темп розвитку нових інформаційних технологій, що прискорюється. Сьогодні вже важко знайти сферу діяльності, де не використовувався б комп'ютер.

У вік інформатизації крім базових знань та оволодіння новими навичками необхідно вміти продуктивно використовувати у освітньому процесі сучасні інформаційно-комунікаційні технології.

Інформатизація є найважливішим механізмом формування сучасної освітньої системи та спрямована на підвищення доступності, ефективності та якості освіти. Впровадження ІКТ сприяє розкриттю та розвитку індивідуальних особливостей учнів, активізації їх пізнавальної діяльності, формуванню інформаційної культури. Людина, що вміло володіє комп'ютерними технологіями, має інший, новий стиль мислення, принципово інакше підходить до вирішення поставлених завдань, організації своєї діяльності.

У сучасному освітньому процесі питання застосування інноваційних технологій дуже актуальне. Під інноваційними технологіями маються на увазі

не лише нові технічні засоби, а й нові форми та методи викладання, новий підхід до процесу навчання. Необхідність застосування таких технологій у всій системі освіти та навчання іноземної мови зокрема – це нагальна вимога сьогодення [14].

Вивчення іноземної мови – це тривалий і трудомісткий процес. У зв'язку з цим нині постає питання розробці нових засобів, методів і технологій, які дозволяють збільшити швидкість сприйняття великих потоків інформації та цим оптимізувати процес навчання.

Неоціненну допомогу у цьому надає використання ІКТ. Ефективна інтеграція ІКТ у процес навчання іноземних мов допомагає вирішити багато навчальних завдань, одне з яких розвиток комунікативних умінь та навичок, тобто практичне володіння іноземною мовою, у тому числі у сфері майбутньої професійної діяльності. Головним засобом мовного спілкування в усній та письмовій формах є лексика мови, що вивчається [17].

Навчання лексиці – це не просто заучування нових слів, а засвоєння наявних між ними у мові фонетичних, граматичних, смислових та асоціативних зв'язків. Саме слово виражає комплекс значень, що належать до різних рівнів мови, тому, опановуючи словниковим складом, учні досягають одночасно організовану сукупність звукових явищ, сукупність морфем, сукупність лексичних та граматичних значень. Слово об'єднує окремі акти говоріння, і розуміння, тобто. реалізує письмове та усне спілкування, прийом та видачу інформації [3, с. 326].

При навчанні лексиці відбувається знайомство зі словом: з його формою, значенням та вживанням. Використання комп'ютера дозволяє формувати графічний образ слова одночасно з його звуковим та моторним чином.

Найбільш універсальним, сучасним технічним засобом навчання є інтерактивна дошка (ІД), за допомогою якої можна організувати різну лексичну роботу на всіх етапах навчання.

На інтерактивній дошці можна розміщувати зображення (у тому числі анімаційні), переміщати об'єкти, згрупувати їх за певними ознаками, працювати з написаним текстом, перетягуючи та групуючи необхідні компоненти, виконувати різні підстановкові вправи, а також створювати інтерактивні презентації за допомогою програми Smart Notebook.

Так, наприклад, щодо лексичної теми «Магазин. Покупки» пропонується завдання такого типу: вибрати одяг, що згадується в тексті, та одягнути дівчинку. На флеш-шаблоні розміщені різні види одягу. У разі неправильного вибору флеш видає сигнал про помилку.

Для активізації та закріплення лексики за спеціальністю можна запропонувати такі типи завдань:

- скласти слова з заданих літер,
- заповнити пропуски відповідними словами,
- розподілити лексичні одиниці за заданими групами тощо.

Використовуючи флеш-шаблон, учні розподіляють слова у відповідні концентри. У разі неправильного вибору слово "вилітає" з концентру та повертається на місце.

На даний момент вчителі середньої школи використовують телекомунікації переважно для позакласної роботи з учнями з окремих експериментальних планів, як доповнення до наявних навчальних курсів та предметів.

1.2 Види сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та вимоги до них

Концепція інтерактивного навчання передбачає декілька форм/моделей навчання: пасивну – учень виступає як «об'єкт» навчання (слухає і дивиться);

активний – учень виступає як «суб'єкт» навчання (самостійна робота, творчі завдання, проекти тощо); інтерактивний – взаємодія, рівноправне партнерство. Використання інтерактивної моделі навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових (ділових) ігор, спільне вирішення проблем.

Виключається домінування будь-якого учасника навчального процесу чи ідеї. З об'єкта впливу учень стає суб'єктом взаємодії, він сам активно бере участь у процесі навчання, дотримуючись власного індивідуального маршруту [9].

Усі інтерактивні технології навчання поділяються на неімітаційні та імітаційні. Неімітаційні технології не передбачають побудови моделей досліджуваного явища та діяльності. Імітаційні технології засновані на імітаційному або імітаційно-ігровому моделюванні, тобто відтворенні в умовах навчання процесів, що відбуваються в реальній системі [16].

Сучасна педагогіка багата на цілий арсенал інтерактивних підходів, серед яких можна виділити: творчі завдання; робота в малих групах; розвиваючі ігри (рольові ігри, імітації, ділові ігри); використання публічних ресурсів (запрошення спеціаліста, екскурсії); соціальні проекти та інші методи позакласного навчання (конкурси, інтерв'ю, фільми, вистави, виставки); вивчення та закріплення нового матеріалу (інтерактивна лекція, робота з наочними посібниками, відео- та аудіоматеріалами, «всі всіх вчать», мозаїка (ажурна пилка), використання запитань, короткий діалог); тестування; розминки; зворотний зв'язок; дистанційне навчання; обговорення складних і дискусійних питань і проблем; вирішення проблем; тренінги [7].

Слід звернути увагу на те, що в ході підготовки заняття на основі інтерактивних форм навчання перед викладачем стоїть питання не тільки у виборі найбільш ефективною і відповідною форми навчання для вивчення конкретної теми, а відкривається можливість поєднувати кілька методів навчання для вирішення проблеми, що, сприяє кращому осмисленню

досліджуваної інформації. Це призводить до необхідності розглянути використання різних інтерактивних форм проведення занять для вирішення поставленого завдання.

Для інтерактивних методів навчання характерні деякі особливості, пов'язані з діяльністю педагога і учнів. Самовизначення учнів на основі внутрішньої мотивації. У діяльності внутрішня мотивація визначає цілеспрямований характер дій учнів і виступає як активний стимул розвитку і досягнення успіху.

Вибудовування стратегії власної навчальної діяльності. Стратегія – це образ організаційних дій і керуючих підходів, що використовуються для здійснення самостійної діяльності. В процесі навчання учень виступає як повноцінний суб'єкт діяльності і при цьому він здійснює розробку стратегії своєї діяльності: прогнозування, цілепокладання, визначення короткострокових і довгострокових завдань і шляху їх досягнення [9].

Досягнення успіху. Важливо організувати позитивний психологічний клімат, який забезпечує радість пізнання в процесі виконання творчої самостійної та колективної діяльності. Бажання учнів досягти успіху є важливим стимулом до самовдосконалення і саморозвитку. Відомо, що педагогічна ситуація – складова частина процесу навчання, що характеризує його стан в певний час і в певному просторі. Ситуації завжди конкретні, вони створюються або виникають в процесі навчання і, як правило, вирішуються тут же.

Ситуація успіху – це таке цілеспрямоване, організоване поєднання умов, при яких створюється можливість досягти значних результатів в діяльності людини. Успіх – це переживання стану радості, задоволення від того, що результат, до якого прагне особистість у своїй діяльності, збігся з її очікуваннями. Успіх може бути короткочасним, частим, тривалим, миттєвим, стійким, значним. Ситуації успіху проектуються заздалегідь педагогом або можуть створюватися в процесі навчання [7].

Творче спілкування. Творче спілкування між учнями направлено на створення колективного продукту (інтелектуального, матеріального). Творче спілкування – це складний процес встановлення і розвитку контактів між суб'єктами педагогічного процесу, що породжується потребами спільної діяльності і включає в себе обмін інформацією, вироблення єдиної стратегії взаємодії, сприйняття і розуміння іншої людини. В рамках діалогу відбувається вираз індивідуальної думки з конкретного питання і вироблення колективного рішення.

Організація колективного та індивідуального самоврядування. Розподіл управлінських функцій між всіма суб'єктами процесу навчання. У процесі навчання педагог делегує деякі управлінські функції учням, при цьому здійснюється колективне і індивідуальне самоврядування. Створюються ефективні команди, визначається алгоритм їх роботи, розподіляються ролі і функції, відбувається вибір способів взаємодії суб'єктів діяльності [13].

Здійснення самоконтролю. Здійснення самоконтролю учнів в процесі навчальної діяльності пов'язано з проявом активності і самостійності. В основі самоконтролю лежить система зворотного зв'язку, що дає можливість оцінювати і регулювати діяльність. В ході самоконтролю учні здійснюють розумові і практичні дії по самооцінці, виправленню та вдосконаленню виконуваної ними роботи [10].

Позитивне оцінювання. Позитивність оцінювання – це відсутність негативних оцінок. Учні виявляють і оцінюють власні досягнення при виконанні навчальних завдань [22].

Рефлексивне ставлення до діяльності. Як відзначають В. І. Слободчиков і Є. І. Ісаєв, саме рефлексія є «центральною феноменом людської суб'єктності» [7]. Здійснюючи рефлексію діяльності, учень виявляє власні резерви, можливості, рушійні сили і суперечності. Учень осмислює задум і наслідки необхідності змінювати його.

В ході дослідницької роботи автора було виявлено, що застосування інтерактивних методів навчання забезпечує створення умов для [5[]:

- виявлення, задоволення та розвитку особистісно, соціально і професійно значущих потреб та інтересів учнів;
- розвитку здібностей учнів, їх критичного мислення, креативності та мобільності;
- позитивного впливу на емоційну, вольову, інтелектуальну сфери особистості; реалізації культурологічного, діяльнісного,
- особистісно-орієнтованого підходів в освітньому процесі;
- формування гностичних, проектно-конструктивних,
- організаторських, комунікативних та рефлексивних умінь у учнів;
- формування і розвиток суб'єктної позиції;
- виховання відповідального ставлення до власної діяльності на основі рефлексії.

Останнім часом питання використання інформаційних технологій у школі стало особливо актуальним. Обговорюються різні теми, пов'язані із застосуванням нових технічних засобів, нових елементів форм і методів навчання, новий підхід до процесу навчання, зокрема, для досягнення головної мети навчання іноземних мов – формування та розвиток комунікативної цієї культури школярів, соціального навчання практичному оволодінню іноземною мовою [21].

Звичайно, вчитель – це людина, яка створює умови для практичного освоєння мови для кожного, хто вивчає мову і вибрати такі методи обговорення навчання, які дозволили б кожному показати свою власну діяльність, свою творчість, щоб активувати свою когнітивну при вивченні курсу іноземної мови.

Використання сучасних технологій (навчання у співпраці, проектна методика, використання можливостей нових інформаційних технологій, використання Інтернет – ресурсів) сприяє розвитку особистісно-орієнтованого підходу в навчанні, який сприяє індивідуалізації та диференціації навчання залежно від здібностей дітей, методів їхнього рівня навченості, їх схильностей [6].

Основним компонентом змісту предмета «іноземна мова» є способи діяльності – навчання різних видів мовної діяльності: правил говоріння, аудіювання, читання, уроку письма. Слухо-моторні навички знаходяться в центрі формування умінь в будь-якому вигляді різної мовної діяльності, тому пріоритет у навчанні іноземних мов належить корисним вправам. Тільки жива комунікація може навчати мовної діяльності, будь-яка комп'ютерна програма і CD-ROM, незалежно від того, наскільки вони інтерактивні, можуть забезпечити лише «квазі-комунікацією». Переважним винятком є автоматизовані онлайн-сервіси, за допомогою яких можна вступати в діалог із реальним партнером – носієм доступу до мови.

Використання можливостей інформації та ресурсів Інтернету у навчанні сприяє:

- а) інтеграція матеріалів мережі у програму навчання;
- б) розвиток можливостей самостійного пошуку інформації в рамках можливостей проекту;
- в) розвиток самостійного вивчення, що покриває прогалини у знаннях;
- г) розвиток самостійної підготовки до іспиту;
- д) розвиток дистанційного систематичного вивчення матеріалу за допомогою дискусії, що проводиться вчителем [20].

Для повноцінного використання мережі Інтернету, її експлуатаційних можливостей та певних ресурсів необхідно враховувати технічне оснащення комп'ютера та можливість реального Інтернету, що дозволить активно працювати над мовою [8].

Таким чином, інформаційні ресурси, що включає мережі Інтернет, що застосовуються на уроках, допомагають ефективно вирішити наступні дидактичні відомості завдання:

а) формування оперативних навичок та умінь вільного читання, застосовувані матеріали мережі різного ступеня складності;

б) вдосконалення вміння аудіювання з урахуванням автентичних звукових текстів мережі Інтернет;

в) удосконалення вміння монологічного вміння та діалогічного висловлювання на основі проблемного обговорення матеріалів мережі;

г) вдосконалення вміння письмового мовлення, індивідуально чи письмово складати відповіді, беручи участь у підготовці рефератів, творів;

д) поповнення свого словникового запасу як активного, так і пасивного, лексикою сучасної іноземної мови;

е) знайомство з культурознавчими знаннями, що включають мовний етикет, особливості мовної динамічної поведінки різних народів в умовах спілкування, особливості культури і традицій різних країн досліджуваної мови;

Висновки до розділу 1

Інформатизація є найважливішим механізмом формування сучасної освітньої системи та спрямована на підвищення доступності, ефективності та

якості освіти. Впровадження ІКТ сприяє розкриттю та розвитку індивідуальних особливостей учнів, активізації їх пізнавальної діяльності, формуванню інформаційної культури. Людина, що вміло володіє комп'ютерними технологіями, має інший, новий стиль мислення, принципово інакше підходить до вирішення поставлених завдань, організації своєї діяльності.

У сучасному освітньому процесі питання застосування інноваційних технологій дуже актуальне. Під інноваційними технологіями маються на увазі не лише нові технічні засоби, а й нові форми та методи викладання, новий підхід до процесу навчання. Необхідність застосування таких технологій у всій системі освіти та навчання іноземної мови зокрема – це нагальна вимога сьогодення.

Таким чином, інформаційні ресурси, що включає мережі Інтернет, що застосовуються на уроках, допомагають ефективно вирішити наступні дидактичні відомості завдання:

- а) формування оперативних навичок та умінь вільного читання, застосовувані матеріали мережі різного ступеня складності;
- б) вдосконалення вміння аудіювання з урахуванням автентичних звукових текстів мережі Інтернет;
- в) удосконалення вміння монологічного вміння та діалогічного висловлювання на основі проблемного обговорення матеріалів мережі;
- г) вдосконалення вміння письмового мовлення, індивідуально чи письмово складати відповіді, беручи участь у підготовці рефератів, творів;
- д) поповнення свого словникового запасу як активного, так і пасивного, лексикою сучасної іноземної мови;
- е) знайомство з культурознавчими знаннями, що включають мовний етикет, особливості мовної динамічної поведінки різних народів в умовах спілкування, особливості культури і традицій різних країн досліджуваної мови;

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ПРИКЛАДНИХ ПРОГРАМ У ВИВЧЕННІ ЛЕКСИКИ

2.1. Огляд існуючих методів та підходів до вивчення лексики

З кожним роком світ стає все прогресивнішим, з'являється незліченна кількість інновацій та новітніх методик в будь-якій сфері життя. Сучасна школа швидко реагує на запити суспільства й веде пошук нових та вдосконалення методик. Головним запитом і, одночасно з тим, метою вивчення іноземних мов на даний момент є вільне спілкування. Минув той час, коли уроки іноземних мов були націлені на граматику та переклад. Сучасний школяр вже з початкових класів знає, що іноземна мова потрібна для комунікації з іншими людьми як в реальному житті, так і в віртуальному. Основною успішного навчання є дієві методи викладання, які будуть не тільки в академічному порядку підвищувати рівень знань школярів, а й розвиватимуть інтерес до іншомовної культури, мотивуватимуть до навчання та допомагатимуть розширювати світогляд учнів. Вивчення іноземної мови потребує, перш за все, опанування лексичним матеріалом з різних сфер життя людини. Саме тому вивчення методів навчання лексики на уроках іноземної мови у середній школі, визначення їх ефективності та результативності набуває актуальності в сучасному освітньому процесі. Виховання кожного українця успішним та конкурентоздатним не тільки в Україні, а й за її межами стало необхідною складовою розвитку системи української освіти.

Методи навчання іноземних мов можна ділити на різні способи. Відповідно до критеріїв діапазону і корисності вирізняють методи традиційні і альтернативні. Перші вважаються більш універсальними і частіше використовуються на практиці, другі адресовані конкретній аудиторії слухачів і можливі до використання в специфічних умовах.

Сучасні методи орієнтовані на активну взаємодію учня з учителем та учнів між собою, самостійне і спільне прийняття рішень, що має бути вирішальною передумовою їх громадянської активності в майбутньому. Тому пріоритетну роль в освіті мають активні та інтерактивні методи та інноваційні технології, що стимулюють творчість, ініціативу, самостійне мислення, спрямовані на розвиток особистості учня. Вчитель стає одним з тих, хто допомагає вчитися, організовує і стимулює навчальний процес.

Головна мета роботи з учнями – створення оптимальних умов для вияву обдарованості й таланту дітей, формування гуманної особистості та створення умов для вільного формування власної світоглядної позиції. Вчитель на уроці повинен створити умови для оволодіння англійської мовою, використання всіх її багатств і засобів у мовній практиці.

Знання іноземної мови асоціюється зі знанням слів, у той час як володіння мовою з лексичними навичками, які саме й забезпечують функціонування лексики у спілкуванні. Отже, лексичні навички слід розглядати як найважливіший і невід'ємний компонент змісту навчання іноземної мови, а їх формування саме і є метою навчання лексичного матеріалу.

Лексичний аспект спілкування має певні особливості, які полегшують його засвоєння, і такі, що його утруднюють. До перших належить зв'язок лексики зі змістом комунікації, на що спрямована увага комунікантів. Це сприяє концентрації їх уваги і врешті-решт – засвоєнню. До других належить практично невичерпний запас лексики будь-якої західноєвропейської мови, а також великі труднощі засвоєння іншомовної лексики, що пов'язані з формою слова (звуковою, графічною, граматичною), його значенням, характером сполучуваності з іншими словами, вживанням слів, а також розходженням зі словами рідної мови.

«Без граматики можна сказати дуже мало, без лексики – нічого». Ці слова лінгвіста Девіза Уілкінса найкраще відображають важливість навчання лексичного матеріалу.

Переваги традиційних методів:

- **Стабільність та надійність:** Традиційні методи вивчення лексики є добре відомими та стабільними. Вони використовуються протягом багатьох років і довівши свою ефективність.
- **Структурованість:** Традиційні методи зазвичай мають структурований підхід, що допомагає учням засвоювати лексику крок за кроком, від простого до складного.
- **Доступність:** Ці методи можуть бути легко впроваджені в навчальний процес без необхідності спеціалізованого обладнання чи програм.
- **Використання навчальних матеріалів:** Традиційні методи вивчення лексики легко комбінуються з різноманітними навчальними матеріалами, такими як підручники та робочі зошити.

Обмеження традиційних методів:

- **Монотонність та втрати інтересу:** Поширені методи, такі як списування слів з підручників чи перекладання з однієї мови на іншу, можуть викликати монотонність та втрату інтересу учнів до навчання.
- **Низька мотивація:** Учні можуть втрачати мотивацію, якщо відчувають, що навчаються за застарілими чи нецікавими методами.

- Відсутність практичного застосування: Традиційні методи можуть недостатньо підготувати учнів до практичного застосування мови у реальних ситуаціях спілкування.
- Неособистий підхід: Ці методи не завжди дозволяють враховувати індивідуальні потреби та рівень знань кожного учня.

Враховуючи ці переваги та обмеження, можна розглянути можливості поєднання традиційних методів з інноваційними підходами для ефективного вивчення лексики англійської мови у середніх класах.

Вважається, що найкращі рішення передової практики в методиці та методології вивчення іноземної мови це ті, які виявляються найбільш результативними в досягненні цілей, поставлених на основі аналізу індивідуальних потреб учнів в конкретній соціальній ситуації. Результативність методів залежить від мотивації і характеристики даної групи учнів, а також від поточних технічних і кадрових можливостей.

Вивчення лексики є важливою частиною вивчення будь-якої мови, включаючи англійську мову. У світлі швидких темпів змін у сучасному освітньому середовищі виникає необхідність пошуку ефективних та інноваційних методів вивчення лексики. У сучасному освітньому середовищі вивчення лексики англійської мови у середніх класах набуває особливого значення, оскільки вільне володіння словниковим запасом є важливою складовою комунікативної компетенції учнів. Одним із підходів до оптимізації навчання лексики є використання прикладних програм. Цей розділ досліджує традиційні методи вивчення лексики, їх переваги та обмеження, а також можливості їх поєднання з інноваційними підходами для досягнення найкращих результатів у навчанні.

У підсумку, вивчення лексики англійської мови у середніх класах є складним та важливим процесом, який вимагає дбайливого підходу та уваги вчителів. Традиційні методи, які використовуються протягом багатьох років, мають свої переваги, але одночасно можуть виглядати застарілими та нудними для сучасних учнів. Сучасні технології та прикладні програми вносять інновації у навчання, роблячи його цікавішим, динамічнішим та більш доступним для учнів.

Використання прикладних програм дозволяє створювати інтерактивні уроки, в яких учні можуть взяти участь у різних вправах та іграх, розвиваючи при цьому свої мовні навички. Ці програми допомагають перенести навчання за межі класної кімнати, надаючи можливість вчителю та учням співпрацювати в онлайн-режимі, обмінюватися знаннями та враженнями. Такий підхід не лише стимулює інтерес до вивчення мови, але й сприяє активному залученню учнів до навчального процесу.

Сучасний вчитель повинен бути готовий до постійного вдосконалення своїх методик та використання новітніх технологій для покращення якості навчання. Збалансований підхід, що поєднує традиційні та інноваційні методи, створює умови для успішного вивчення лексики та розвитку мовних навичок учнів, готуючи їх до успішного спілкування в англійськомовному середовищі та в майбутньому професійній діяльності.

Вивчення лексики англійської мови стає набагато ефективнішим та захоплюючим завдяки сучасним підходам, серед яких важливе місце займають інтерактивні методи та гейміфікація. Ці підходи ґрунтуються на принципах активного взяття учнями участі у навчанні та використанні ігрових елементів для залучення їхньої уваги та мотивації.

Інтерактивні методи вивчення лексики передбачають активну участь учнів у навчальному процесі. Одним із ефективних інтерактивних методів є рольові вправи, де учні грають певні ролі та взаємодіють мовою у визначених ситуаціях. Це дозволяє їм використовувати нові слова та вирази у реальних контекстах.

Ігрові методи вивчення лексики використовують ігри як основний інструмент навчання. Це може бути словесна гра, де учні складають слова з наявних літер, чи гра в асоціації, де вони пов'язують слова за спільною темою. Ще однією популярною формою ігрового навчання є кросворди та головоломки, де учні мають знайти правильні слова та вирази.

Гейміфікація вивчення лексики включає в себе застосування елементів гри в навчанні. Це може бути система балів за вірно відповідані питання, рівні складності завдань, а також змагання та нагороди для найактивніших учнів. Гейміфікація створює конкурентну атмосферу та стимулює бажання учнів активно брати участь у вивченні лексики.

Переваги інтерактивних методів та гейміфікації:

- Підвищена мотивація: Учні більше зацікавлені в навчанні, оскільки вони беруть участь у захоплюючих іграх та вправах.
- Засвоєння в реальних контекстах: Інтерактивні методи та гейміфікація дозволяють учням використовувати нові слова та вирази в реальних ситуаціях, що поліпшує їхні комунікативні навички.
- Розвиток співпраці та командної роботи: Гейміфікація може включати в себе командні змагання, що сприяє розвитку навичок співпраці та взаємодії між учнями.

Інтерактивні методи та гейміфікація вивчення англійської лексики стають не лише ефективними, але й захоплюючими засобами навчання. Вони не тільки полегшують засвоєння нового матеріалу, але й роблять процес навчання цікавим та незабутнім для учнів. Правильно підібрані ігри та інтерактивні вправи стимулюють бажання учнів вивчати мову та вдосконалювати свої лексичні навички, що, в свою чергу, сприяє їхньому успіху у навчанні та спілкуванні на англійській мові.

Додатковою перевагою інтерактивних методів та гейміфікації є їхня гнучкість та адаптованість до різних рівнів знань та вікових груп учнів. Це дозволяє вчителям створювати індивідуальні програми навчання, враховуючи потреби кожного учня. Також інтерактивні методи сприяють розвитку творчих та критичних мисленських вмінь учнів, оскільки вони стимулюють допитливість та аналітичний підхід до вирішення завдань.

Однією з великих переваг гейміфікації є можливість використання технологій. Ігрові платформи та мобільні додатки роблять навчання більш інтерактивним та доступним, оскільки вони можуть бути використані як у класі, так і поза його межами. Учні можуть вчитися в будь-який час та в будь-якому місці, що дозволяє їм присвятити навчанню більше часу та уваги.

Нарешті, важливо зазначити, що інтерактивні методи та гейміфікація не лише сприяють ефективному вивченню англійської лексики, але й розвивають в учнів важливі соціальні навички, такі як співпраця, комунікація та взаємодія з оточуючими. Вони навчають учнів працювати в команді, слухати один одного та приймати спільні рішення, що є не менш важливими навичками для їхнього майбутнього життя.

Інтерактивні методи вивчення лексики та гейміфікація навчання відкривають нові можливості для учнів та вчителів. Вони зробили навчання захоплюючим та зацікавлюючим, стимулюючи учнів розвивати свої лексичні навички та відчувати себе впевнено в спілкуванні на англійській мові. Застосування цих методів допомагає не лише вивчати слова та вирази, але й робить процес навчання незабутнім та веселим, надаючи учням можливість розвивати свої навички у творчому та стимулюючому середовищі. Ці підходи є ключем до успішного вивчення лексики англійської мови та готовності учнів до використання її у реальних життєвих ситуаціях.

Методології та техніки навчання лексики в інших країнах

У сучасному світі навчання англійської мови стало необхідністю, і в цьому контексті методології та техніки вивчення лексики в інших країнах зазнали значних змін та вдосконалень. Навчання лексики стало більше, ніж просто запам'ятовуванням слів і виразів. Сучасні педагогічні підходи спрямовані на те, щоб забезпечити студентам не лише багатий словниковий запас, а й вміння використовувати цю лексику в реальних життєвих ситуаціях.

Один із основних підходів, який використовується в багатьох країнах, - це контекстний навчальний підхід. Замість того, щоб навчати слова ізольовано, вони вивчаються в контексті. Це може бути розмовна ситуація, діалог або текст, в якому вживаються нові слова. Такий підхід допомагає студентам зрозуміти, як використовувати слова в реальних ситуаціях і розвиває навички спілкування.

Ще однією ефективною технікою є інтерактивні вправи та ігри. У багатьох країнах вчителі використовують ігри, які заохочують учнів активно взяти участь у навчанні. Гри в асоціації, використання рольових ігор та імітація реальних ситуацій навчання - це всі приклади ігрових методів, які зробили навчання більш захоплюючим та ефективним.

Інтерактивні технології також грають важливу роль у сучасному вивченні лексики. Інтернет, мобільні додатки, віртуальні класи - це всі засоби, які стають допоміжними вчителям у навчанні лексики. Вони дозволяють створити цікаві та взаємодійські уроки, які заохочують учнів активно вивчати нові слова та вирази.

У країнах з високорозвинутою системою освіти, таких як Японія, США та країни Європи, студенти мають можливість вивчати англійську мову в іммерсивних середовищах, де вони оточені англійською мовою на кожному кроці. Це надає їм можливість навчатися лексики в найбільш природній і автентичній формі.

Загалом, методології та техніки навчання лексики в інших країнах постійно розвиваються та адаптуються до потреб сучасних учнів. Інноваційні підходи, використання інтерактивних технологій та акцент на практичному використанні лексики в реальних ситуаціях допомагають студентам здобувати не лише знання, а й вміння використовувати їх ефективно в спілкуванні. Це відкриває нові можливості для навчання та створює навчальне середовище, яке заохочує та надихає учнів до вивчення англійської мови.

У світі сучасних технологій та глобалізації, де комунікація стає дедалі важливішою, вивчення лексики у інших країнах також зорієнтоване на розвиток навичок міжкультурної комунікації. Студентам навчають не лише слова, але і відтінки вживання слів у різних культурних контекстах. Це важливо для того, щоб уникати непорозумінь та вміти виражати свої думки адекватно до культурних норм і цінностей.

Застосування методів співпраці та групової роботи також є активно використовуваним підходом у багатьох країнах. Учні працюють у парах або невеликих групах, щоб вирішувати завдання та виконувати проекти. Це сприяє розвитку комунікаційних навичок, взаємодії та взаєморозуміння, що є надзвичайно важливими в навчанні лексики.

Крім того, педагогічні інновації, такі як використання віртуальної реальності (VR) або розширеної реальності (AR), відкривають нові можливості для навчання лексики. Ці технології можуть імітувати реальні ситуації, де студенти можуть взаємодіяти з англійською мовою в середовищі, яке максимально наближене до реальності.

На закінчення, вивчення лексики в інших країнах перейшло від простого механічного вивчення слів до цілісного навчання, спрямованого на розвиток комунікаційних навичок, культурного розуміння та використання новітніх технологій. Ці підходи не лише надають учням можливість збагатити свій словниковий запас, але й готують їх до успішної комунікації в сучасному світі, де англійська мова є ключем до багатьох можливостей та сприйнята як міжнародний мовний стандарт.

2.2 Аналіз прикладних програм для вивчення англійської лексики

У світі сучасних технологій навчання англійської мови стає все більш інноваційним та захоплюючим завдяки розширенню доступу до прикладних програм для вивчення лексики. Ці програми перетворили спосіб, яким ми вивчаємо мову, зробивши навчання більш доступним, захоплюючим і ефективним.

Однією з ключових переваг прикладних програм є індивідуалізований підхід до навчання. Кожен студент може вибрати програму, яка відповідає його рівню знань та потребам. Від базових рівнів для початківців до високоспеціалізованих курсів для досвідчених використання цільових аудиторій - прикладні програми можуть задовольнити будь-які потреби у навчанні.

Інтерактивність є ще однією ключовою рисою сучасних прикладних програм. Вони пропонують велику кількість вправ, ігор, вікторин, які зроблені в формі ігор, що збільшують зацікавленість учнів та заохочують їх навчатися. Інтерактивність також дозволяє здійснювати навчання у формі гри, що виробляє позитивний психологічний настрій і сприяє кращому засвоєнню матеріалу.

Використання мультимедійних засобів, таких як аудіо- та відеоматеріали, додає реалістичності до процесу вивчення. Студенти можуть слухати автентичні вимови слів, переглядати короткі фільми та відеоролики, які допомагають їм зрозуміти мовні структури та лексику у реальних ситуаціях. Завдяки системам відстеження прогресу студенти можуть слідкувати за своїми досягненнями, переглядати статистику виконаних вправ, що мотивує їх до активної участі та саморозвитку. Ця зворотна зв'язок стимулює їх до подальших навчальних досягнень.

Однак, незважаючи на безліч переваг, прикладні програми мають свої недоліки. Наприклад, вони можуть бути відносно дорогими для користувачів. Деякі продукти або послуги, які пропонують розширені можливості та додаткові ресурси, можуть бути недоступні для студентів з обмеженим бюджетом. Більше того, при великому виборі програм, важко визначити, яка з них найбільш підходить конкретному користувачеві.

У підсумку, сучасні прикладні програми для вивчення англійської лексики є надзвичайно корисними інструментами у навчанні. Вони допомагають студентам навчитися мови з комфортом та захопленням, забезпечуючи індивідуалізований підхід, інтерактивні вправи, використання мультимедійних ресурсів та зворотний зв'язок про прогрес. Хоча вони можуть бути варті коштів, їхні переваги переважають недоліки, зроблюючи їх незамінними інструментами в сучасному процесі вивчення англійської мови.

Розглянемо деякі конкретні приклади сучасних прикладних програм, які використовуються для вивчення англійської лексики та мовних навичок.

Duolingo - це одна з найпопулярніших прикладних програм для вивчення мов, включаючи англійську. Ця програма використовує ігровий підхід, де користувачі можуть здобувати бали та відкривати нові рівні, відповідаючи на питання та виконуючи завдання.

Memrise - ще одна дуже популярна програма, яка використовує візуальні картки та асоціації для вивчення слів та виразів. Вона також пропонує різноманітні інтерактивні вправи, які розвивають слухові та зорові навички студентів.

Babbel - ця програма фокусується на практичних розмовних навичках. Вона використовує реальні життєві ситуації та діалоги, щоб навчити користувачів виразно виражати свої думки та реагувати на різні ситуації.

Rosetta Stone - ця програма пропонує інтерактивні вправи, які розвивають навички аудіювання, говоріння, читання та письма. Вона використовує метод навчання через імітацію, де студенти слухають та повторюють аутентичні вимови.

HelloTalk - це унікальна програма, яка спрямована на спілкування з носіями мови. Користувачі можуть обговорювати теми з носіями англійської мови, отримувати корекцію та вивчати нові вирази у реальних чат-конверсаціях.

Ці програми дозволяють студентам навчатися власним темпом, вибираючи завдання та вправи, які найбільше відповідають їхнім потребам. Вони також створюють можливість для навчання в будь-якому місці та часі, що дозволяє студентам інтегрувати вивчення мови в свої щоденні звички та розпорядок дня.

Однак важливо враховувати, що успішність вивчення мови за допомогою прикладних програм залежить від власної мотивації студента та його зобов'язаності до систематичного навчання. Ці програми можуть бути надзвичайно корисними інструментами, але вони не можуть замінити повноцінного мовного оточення та живого спілкування з носіями мови. Важливо поєднувати використання прикладних програм із реальними розмовами, читанням аутентичних текстів та переглядом фільмів чи відеороликів на англійській мові.

Крім того, при використанні прикладних програм варто бути уважними до якості вмісту. Не всі програми мають відповідний навчальний матеріал та граматичну точність, тому важливо обирати тільки надійні та перевірені додатки.

Також важливо враховувати, що при вивченні мови слід розвивати всі аспекти: читання, письмо, аудіювання та говоріння. Багато прикладних програм спрямовані на розвиток лише окремих навичок, тому корисно використовувати декілька різних додатків, які враховують всі аспекти мови.

У світі зростаючої ролі мовної компетенції важливо використовувати всі можливості для вивчення мови. Сучасні прикладні програми є потужним інструментом у навчанні англійської мови, допомагаючи студентам розвивати навички в будь-який зручний для них спосіб. Проте успіх залежить від самодисципліни, регулярності та бажання вивчати мову. Використовуючи ці програми розумно та систематично, студенти можуть досягти вражаючих результатів у вивченні англійської лексики та навичок.

Крім того, сучасні прикладні програми для вивчення англійської лексики можуть стати невід'ємною частиною освіти в школі. Інтеграція цих програм у навчальний процес може зробити уроки більш захоплюючими та цікавими для учнів. Використання інтерактивних вправ та ігор сприяє активному залученню учнів до процесу навчання, а мультимедійні матеріали розширюють їхнє розуміння мови в різних контекстах.

Застосування гейміфікації у вивченні англійської лексики також має великий потенціал. Графічні завдання, вікторини, конкурси можуть бути використані для створення загальної атмосфери на уроці. Учні можуть брати участь у командних змаганнях, вирішувати головоломки та завдання, що сприяє розвитку їхніх лексичних навичок в грівельній формі.

Однією з переваг використання сучасних прикладних програм у навчанні є доступність індивідуального навчання. Кожен учень може вивчати лексику власним темпом, концентруючись на власних потребах і навичках. Індивідуалізований підхід сприяє більш ефективному засвоєнню матеріалу. Застосування прикладних програм у навчанні англійської лексики також допомагає вчителям відстежувати прогрес кожного учня. За допомогою систем відстеження вчителі можуть аналізувати результати кожного учня, виявляти слабкі місця та допомагати їм вдосконалити навички, які потребують додаткової уваги.

Однією з ключових переваг використання прикладних програм є їхні можливості забезпечити студентів практичними навичками в реальних життєвих ситуаціях. Багато програм включають в себе вправи, спрямовані на спілкування в різних ситуаціях, таких як подорожі, ресторани, покупки, що дозволяє учням навчитися користуватися мовою в практичних аспектах життя.

Прикладні програми можуть бути корисні також в підготовці до іспитів. Багато програм включають в себе вправи та тести, які допомагають учням готуватися до стандартних мовних іспитів, таких як TOEFL, IELTS, Cambridge English і інші. Це допомагає підготувати студентів до важливих випробувань і підвищити їхні шанси на успішний результат.

Прикладні програми сприяють розвитку самостійності учнів. Вони можуть вивчати мову власним темпом, обираючи завдання, які найбільше цікавлять або викликають труднощі. Це дозволяє студентам зосередитися на своїх слабких місцях та працювати над ними без тиску з боку вчителя чи співучнів.

Крім того, прикладні програми можуть розширити кругозір учнів щодо культури та традицій англомовних країн. Багато програм включають в себе відео, аудіозаписи, тексти про життя, історію та культуру англомовних народів, що робить навчання цікавішим та різноманітнішим.

Загалом, використання прикладних програм для вивчення англійської лексики є не тільки ефективним методом, але й захоплюючою пригодою для учнів. Вони можуть вивчати мову у будь-який час та в будь-якому місці, користуючись лише смартфоном чи планшетом. Це дає можливість кожному студенту зробити своє навчання цікавим, ефективним та відповідним власним потребам і ритму життя. Таким чином, використання прикладних програм у вивченні англійської лексики відкриває безліч можливостей для саморозвитку, самовдосконалення та незабутнього вивчення мови.

Зокрема, інтерактивність та ігровий підхід можуть значно полегшити процес вивчення лексики. Відомо, що люди найефективніше вчаться, коли вони зацікавлені та задіяні в навчальному процесі. Використання гри як інструменту для вивчення лексики може бути надзвичайно ефективним, оскільки гра сприймається учнями як розвага, а не як навчання. Це створює позитивну атмосферу та збільшує мотивацію навчання.

Завдяки інтерактивним методам, учні можуть вивчати нові слова та вирази, граючи в ігри, розв'язуючи головоломки та виконуючи інші цікаві завдання. Наприклад, словесні гри, такі як "Вісімка" чи "Хрестики-нулики", можуть бути адаптовані для вивчення лексики. Учні можуть грати в гру, відгадуючи слова або вирази, що допомагає їм запам'ятовувати новий матеріал.

Однією з важливих переваг таких інтерактивних підходів є можливість індивідуалізації навчання. Кожен учень може вибирати завдання, які відповідають його рівню знань та потребам. Такий підхід дозволяє кожному учневі розвивати свої навички на власному рівні та з певним темпом, що забезпечує ефективне вивчення лексики.

На завершення важливо відзначити, що сучасні прикладні програми для вивчення англійської лексики не тільки полегшують процес навчання, але й стимулюють учнівський інтерес до вивчення мови. Вони перетворюють нудні уроки в захоплюючі пригоди, допомагаючи учням зрозуміти важливість знання іноземних мов у сучасному світі. І відтак, за допомогою цих програм, учні можуть навчитися англійської лексики ефективно, з радістю та задоволенням, що стане невід'ємною частиною їхньої освітньої подорожі.

Вивчення лексики у сучасних умовах потребує нових підходів та методів. Інноваційні технології дали нам можливість використовувати прикладні програми для навчання англійської лексики в школах. Одними з найважливіших педагогічних аспектів цих програм є їхня адаптивність та індивідуалізація навчання, які революціонізують навчальний процес та роблять його більш ефективним.

Адаптивність прикладних програм полягає в їхній здатності підлаштовуватися під потреби кожного учня. Кожен учень унікальний, і його можливості та швидкість навчання різняться. Прикладні програми можуть адаптувати рівень складності завдань, темп навчання та методи викладання відповідно до відповідей та успішності кожного учня. Це дозволяє кожному учневі вивчати матеріал на своєму власному рівні, не відчуваючи або надмірного тиску, або нудьги від надмірно простих завдань. Такий індивідуальний підхід забезпечує максимальну ефективність навчання та сприяє кращому засвоєнню лексичних одиниць.

Ще однією важливою характеристикою є індивідуалізація навчання, яка відображає здатність програми враховувати індивідуальні потреби, інтереси та можливості кожного учня. Прикладні програми можуть створювати персоналізовані навчальні шляхи, які враховують унікальність кожного учня. За допомогою індивідуалізації навчання учні можуть вивчати лексику, яка їх цікавить або пов'язана з їхніми конкретними потребами. Наприклад, студент, який мріє про кар'єру в ІТ-галузі, може фокусуватися на вивченні спеціалізованої лексики, пов'язаної з програмуванням та комп'ютерною технікою.

Застосування адаптивних та індивідуалізованих програм для вивчення лексики у школі не лише забезпечує глибше засвоєння матеріалу, але й розвиває навички самостійності, саморегуляції та самодисципліни учнів. Ці педагогічні аспекти забезпечують не тільки високу якість навчання, але й готують учнів до самостійного вивчення мови в майбутньому, роблячи їх більш конкурентоспроможними в сучасному світі. Такий індивідуалізований підхід до навчання лексики стає основою для успішної освіти, яка враховує потреби та можливості кожного учня, сприяючи їхньому вдосконаленню та розвитку.

Сучасний світ вирізняється швидким розвитком технологій, що надає нам безліч можливостей для розвитку та навчання. Однією з найважливіших галузей, де ці технології знаходять своє застосування, є освіта та навчання. Сучасні прикладні програми надають розширені функціональні можливості, зокрема в галузі ігор, вправ і тестів, що сприяє зростанню ефективності та цікавості у процесі навчання.

Ігри є потужним засобом навчання, особливо для дітей та молоді. Вони можуть вдосконалювати навички розв'язування проблем, сприяти логічному мисленню, розвивати креативність та сприяти командній роботі. З використанням технологій в іграх, таких як віртуальна реальність, гравці можуть поглиблювати своє занурення у віртуальний світ і відчувати себе частиною нього. Це дозволяє створити навчальне середовище, яке є захоплюючим та заохочує учнів до активного вивчення.

Вправи та тренування, розроблені з використанням сучасних прикладних програм, можуть бути персоналізованими та адаптованими до потреб кожного учня. Завдяки алгоритмам штучного інтелекту, програми можуть відстежувати успішність учнів і надавати їм завдання, які відповідають їхньому рівню знань. Це сприяє оптимізації процесу навчання та дозволяє кожному учневі розвиватися у власному темпі.

Тести також стали невід'ємною частиною сучасної освіти. Вони допомагають вимірювати рівень знань та розуміння матеріалу. Сучасні тести, створені за допомогою програмних засобів, можуть бути інтерактивними та цікавими для учнів. Це робить процес тестування менш стресовим і більш захоплюючим, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу.

Однією з ключових переваг використання сучасних прикладних програм у навчальному процесі є їхня доступність. Багато програм можна використовувати на різних пристроях, таких як комп'ютери, планшети та смартфони. Це дозволяє учням навчатися в будь-який час і в будь-якому місці, роблячи навчання більш гнучким та зручним.

Узагальнюючи, сучасні прикладні програми в іграх, вправах та тестах стали невід'ємною частиною освітнього процесу. Вони не лише забезпечують ефективність навчання, але й роблять його цікавим та захоплюючим для учнів. Завдяки цим програмам навчання стає більш доступним, персоналізованим та ефективним, сприяючи розвитку компетентностей та знань учнів у сучасному світі.

Прикладні програми в іграх можуть бути особливо корисні в навчанні дітей. Вони розвивають моторику, сприяють розвитку логічного мислення та вмінню приймати швидкі рішення. Ігровий підхід до навчання робить процес засвоєння нового матеріалу захоплюючим та цікавим. Додатково, ігри можуть бути використані для вивчення різних предметів, включаючи математику, історію, науку та мови.

У сфері вправ і тренувань сучасні програми дозволяють створювати інтерактивні завдання, які спрямовані на розвиток конкретних навичок чи вмінь. Наприклад, програми для вивчення мов можуть пропонувати вправи на вимову, слухання та письмо, забезпечуючи комплексний підхід до вивчення мови. Такі вправи можуть бути виготовлені в різних форматах, від текстових завдань до аудіо- та відеоматеріалів, що робить навчання більш різноманітним і ефективним.

Тести, створені за допомогою прикладних програм, можуть бути використані для вимірювання знань учнів та оцінювання їхньої успішності. Ці тести можуть бути розроблені для різних рівнів складності та охоплювати різні теми. Однією з важливих переваг їх використання є можливість автоматичної перевірки відповідей, що дозволяє економити час вчителя та учня.

У цілому, сучасні прикладні програми в іграх, вправах та тестах перетворюють навчання на захоплюючий та ефективний процес. Вони допомагають учням розвивати навички, необхідні для успішного життя у сучасному інформаційному суспільстві. Завдяки цим програмам, освіта стає більш інтерактивною, персоналізовано та доступною для всіх, сприяючи створенню освіченої та компетентної суспільності.

2.3 Переваги та недоліки використання прикладних програм у середніх класах

Переваги використання прикладних програм у середніх класах:

- Залучення та Мотивація: Прикладні програми можуть зробити навчання цікавим і захоплюючим для учнів. Інтерактивні завдання, візуалізація та ігри роблять навчання цікавим і сприяють більшій мотивації учнів.
- Індивідуалізація Навчання: Прикладні програми можуть бути налаштовані для відповідності потребам кожного учня. Вони можуть надавати індивідуальні завдання та вправи, що дозволяють учням навчатися у своєму власному темпі.

- Розвиток Критичного Мислення: Деякі програми спрямовані на розвиток навичок критичного мислення та розв'язання проблем. Учні можуть розвивати навички аналізу, синтезу та оцінки інформації, що є важливими у навчальному процесі.
- Підвищення Зацікавленості в Навчанні: Використання технологій може допомогти залучити учнів до навчання, особливо тих, хто не проявляє великої зацікавленості у традиційних методах навчання.

Недоліки використання прикладних програм у середніх класах:

- Залежність від Технологій: Якщо надмірно покладатися на прикладні програми, учні можуть стати залежними від технічних засобів та втратити навички самостійного навчання.
- Небезпека Відсутності Взаємодії: Використання технологій може призвести до відсутності взаємодії та комунікації між учнями та викладачем, що може вплинути на розвиток соціальних навичок учнів.
- Нестабільність З'єднання та Технічні Проблеми: Технічні проблеми, такі як відсутність Інтернет-з'єднання або несправність обладнання, можуть перешкоджати нормальному навчанню та спричинити стрес учням та вчителям.
- Вартість та Доступність: Не всі школи мають достатні фінансові можливості для закупівлі комп'ютерів та інших технічних засобів, що може призвести до нерівності у доступі до технологій.

У підсумку, використання прикладних програм у середніх класах має як переваги, так і недоліки. Важливо знаходити баланс між використанням технологій та традиційними методами навчання, щоб забезпечити найефективніше навчання для учнів. Враховуючи ці аспекти, педагоги можуть створити збалансовану та стимулююче навчальне середовище для своїх учнів.

Продовжуючи обговорення переваг та недоліків використання прикладних програм у середніх класах, важливо звернути увагу на індивідуальний підхід до викладання та навчання. Кожен учень має свої особисті потреби та стилі навчання, тому використання різних методів, включаючи технології, може сприяти більш ефективному навчанню.

Однією з важливих переваг використання прикладних програм є можливість надати учням доступ до різноманітних навчальних ресурсів та матеріалів. Це можуть бути інтерактивні уроки, відеоуроки, аудіозаписи, які роблять навчання більш доступним та захопливим. Програми також можуть сприяти розвитку мовленнєвих та слухових навичок учнів через використання аудіо- та відеоматеріалів.

Однак важливо пам'ятати про недоліки цього підходу. Нестабільність інтернет-з'єднання та можливі технічні проблеми можуть перервати навчання та викликати розчарування учнів. Також, використання прикладних програм може призвести до збільшення тривалості часу, який учні проводять перед екранами пристроїв, що може вплинути на їхнє здоров'я та соціальні навички. Інший недолік полягає в тому, що програми можуть бути не завжди адаптовані до конкретних освітніх програм кожної школи або класу. Це може призвести до розбіжностей у навчальних матеріалах та ускладнити оцінювання та моніторинг навчальних досягнень учнів.

Отже, використання прикладних програм у середніх класах є подвійним мечем: з одного боку, вони можуть стати потужним інструментом для навчання та залучення учнів до процесу, а з іншого – призвести до ряду проблем, які потребують уважної уваги та збалансованого підходу з боку педагогів та освітніх установ. Важливо враховувати потреби та можливості кожного учня, а також забезпечити навчальний процес відповідно до найвищих стандартів якості та безпеки.

Важливо також враховувати роль педагога у цьому процесі. Вчителі мають відігравати ключову роль у гармонійному поєднанні традиційних методів навчання із сучасними технологіями. Вони повинні бути готові до використання цих інструментів, знати їхні можливості та обмеження, а також вміти адаптувати їх до конкретних навчальних потреб своїх учнів.

Педагоги можуть використовувати прикладні програми для індивідуалізації навчання, створюючи персоналізовані завдання та вправи для кожного учня. Вони можуть використовувати моніторинг та аналіз прогресу учнів, що надається деякими програмами, для вдосконалення своєї методики викладання та виявлення найбільш ефективних стратегій навчання.

Крім того, педагоги можуть використовувати прикладні програми для розвитку критичного мислення та творчих навичок учнів. Завдання, які ставляться в рамках цих програм, можуть сприяти розвитку у дітей навичок розв'язання реальних проблем, аналізу та синтезу інформації, що є ключовими в умовах сучасного світу.

Наприклад, використання віртуальної реальності (VR) у навчанні може забезпечити учням можливість досліджувати світ за межами класної кімнати, допомагаючи їм зрозуміти складні концепції та явища. Такі інтерактивні дослідження можуть збагатити навчальний процес та робити його цікавішим для учнів.

Використання прикладних програм у середніх класах має великий потенціал для поліпшення якості навчання та залучення учнів до навчального процесу. Однак успішне впровадження цих технологій вимагає обережного підходу та уважності до потреб кожного учня. Вчителі, які вміло поєднують традиційні та інноваційні методи навчання, можуть створити навчальне середовище, яке сприяє активному розвитку та навчанню учнів у середній школі, допомагаючи їм готуватися до викликів сучасного світу.

Прикладні програми мають значний позитивний вплив на мотивацію та інтерес учнів до навчання. У цьому есе розглянемо, як ці технології можуть стати ключовим чинником у розвитку активної мотивації учнів та підвищенні їхнього інтересу до навчання.

Інтерактивність та Залучення:

Однією з найважливіших переваг прикладних програм є їхній інтерактивний характер. Ці програми часто містять в собі різні візуальні та аудіоелементи, інтерактивні завдання та ігри, які роблять навчання цікавим та захопливим. Інтерактивність сприяє активній участі учнів у навчальному процесі, створюючи для них стимул до вивчення нового матеріалу.

Індивідуалізація та Персоналізація:

Прикладні програми можуть бути налаштовані під конкретні потреби та рівень навчання кожного учня. Це дозволяє кожному учневі вивчати матеріал у своєму власному темпі, зосереджуючись на тих аспектах, які викликають більший інтерес та мотивацію. Індивідуалізація навчання стимулює учнів до самостійності та розвитку власних навичок.

Нагороди та Визнання:

Багато прикладних програм використовують систему нагород за досягнення та успішне виконання завдань. Учні можуть отримувати бали, бейджі, віртуальні нагороди чи інші стимули за свої досягнення. Це створює конкурентну атмосферу та підвищує мотивацію учнів для активного навчання та покращення своїх результатів.

Реалістичні Ситуації та Застосування:

Прикладні програми можуть створювати реалістичні навчальні ситуації, які відображають реальний світ. Це може включати в себе віртуальні лабораторії, симуляції реальних подій чи імітації практичних вправ. Учні можуть бачити, як їхні знання можуть бути застосовані у реальних життєвих ситуаціях, що збільшує їхню мотивацію до навчання.

У підсумку, прикладні програми відкривають перед учнями безмежні можливості для навчання та розвитку. Їхня інтерактивність, індивідуалізація, нагороди та можливість застосування зробили їх потужним інструментом для підвищення мотивації та інтересу учнів до навчання. Педагоги та освітні заклади повинні продовжувати впроваджувати ці технології в навчальний процес, щоб надати учням найкращі можливості для навчання та розвитку у сучасному світі.

Продовжуючи дискусію про вплив прикладних програм на мотивацію та інтерес учнів до навчання, важливо зазначити, що ці технології також сприяють розвитку ключових навичок, які необхідні для успішної адаптації у сучасному інформаційному суспільстві.

Розвиток Критичного Мислення та Проблемного Мислення:

Прикладні програми можуть стимулювати розвиток критичного мислення учнів, спонукати їх аналізувати інформацію, порівнювати альтернативи та робити обґрунтовані висновки. Це особливо важливо у сучасному світі, де здатність аналізувати та оцінювати інформацію має вирішальне значення.

Співпраця та Комунікація:

Деякі прикладні програми надають можливість співпраці та комунікації між учнями, навіть якщо вони знаходяться на великій відстані один від одного. Це розширює їхні можливості спілкування та сприяє розвитку комунікативних навичок, які є важливими для подальшого навчання та професійного розвитку.

Стимулювання Творчості:

Прикладні програми можуть надихати учнів до творчого виразу, надаючи їм можливість створювати власний контент, такий як відео, презентації чи інтерактивні ігри. Це розвиває їхню творчість та уяву, допомагаючи їм розкрити свій потенціал у різних сферах.

Збільшення Інтересу до Навчальних Предметів:

Використання прикладних програм може перетворити навчання на захоплюючу подорож, особливо в предметах, які можуть виглядати складними чи абстрактними. Інтерактивні уроки та ігри можуть зробити навчання математики, науки чи історії цікавим та захоплюючим, стимулюючи учнів досліджувати та дізнаватися більше.

Отже, прикладні програми можуть допомогти змінити спосіб, яким учні сприймають навчання. Вони роблять навчання більш доступним, цікавим та важливим для молодого покоління. Впровадження цих технологій у навчальний процес вимагає розуміння та підтримки з боку педагогів, що дозволяє максимально використовувати їхні переваги для розвитку навичок та мотивації учнів, сприяючи їхньому успіху.

Підвищення Самодисципліни та Організації:

Використання прикладних програм може допомогти учням розвивати навички самодисципліни та організації. Багато програм мають системи ведення обліку прогресу, завдань та дедлайнів, що навчає учнів планувати свій час та відділяти важливе від неважливого. Ці навички можуть бути корисними не лише в навчанні, але й в їхньому подальшому житті.

Посилення Самостійності та Відповідальності:

Використання прикладних програм дозволяє учням самотійно вирішувати завдання та вирішувати проблеми, що розвиває їхню самотійність. Вони більш відповідально ставляться до своїх навчальних обов'язків, оскільки їхні результати безпосередньо залежать від їхніх власних зусиль та прикладеного ними наполегливості.

Розширення Горизонтів та Доступу до Знань:

Прикладні програми дозволяють учням вивчати різноманітні теми, які можуть бути важко доступними в їхній звичайній навчальній програмі. Це може включати в себе вивчення інших культур, мов, наукових відкриттів чи історичних подій. Це розширює їхні знання та розуміння світу, в якому вони живуть, що може бути надзвичайно мотивуючим для їхнього навчання.

Сприяння Розвитку Креативності та Інновацій:

Використання прикладних програм сприяє розвитку креативності учнів. Вони можуть вигадувати нові ідеї, створювати свої власні проекти та ділитися ними з іншими. Це сприяє виникненню інноваційних думок та навичок, які можуть стати основою для майбутніх професійних та особистих досягнень.

Висновки до розділу 1

В даному розділі проведено аналіз прикладних програм, спрямованих на оптимізацію процесу вивчення англійської лексики у середніх навчальних закладах. Виявлено, що ці програми виконують важливу функцію в доповненні традиційних методів навчання. Вони розширюють можливості використання комп'ютерних технологій, надають зорову, аудіо та відео підтримку, сприяючи наочному та ефективному засвоєнню лексичного матеріалу. Аналіз демонструє, що прикладні програми є потужним інструментом для підвищення результативності навчання англійської лексики учнями.

Звісно, були розглянуті переваги та недоліки використання прикладних програм для навчання англійської лексики у середніх класах. Переваги включають розширення можливостей традиційного навчання, надання візуальної та аудіо підтримки, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу. Однак, було виявлено і недоліки, зокрема, складність визначення ефективних програм, необхідність контролю за правильністю інформації та відповідність програм навчальним цілям. Цей аналіз підкреслює необхідність уважного вибору та використання прикладних програм у середніх навчальних закладах з метою максимізації їхньої корисності для навчального процесу.

Розвиток використання прикладних програм у навчанні є важливим завданням для сучасної освіти. Технології, які мають потенціал змінити парадигму навчання, повинні бути інтегровані з урахуванням навчальних потреб та можливостей кожного класу. При цьому, важливо пам'ятати, що використання інноваційних технологій повинне бути спрямоване на досягнення конкретних освітніх цілей та підвищення якості навчання, а не на саме застосування новітніх засобів.

Отже, необхідно ретельно підходити до вибору прикладних програм, обираючи ті, які найбільше відповідають освітнім потребам та можливостям класного середовища. Залучення інноваційних методик та технологій у процес навчання є ключовим елементом успішного розвитку сучасної шкільної освіти. Удосконалення прикладних програм та їхнє використання в середніх навчальних закладах стає важливим фактором для підготовки компетентної та успішної молоді.

РОЗДІЛ 3. ВИКОРИСТАННЯ ПРИКЛАДНИХ ПРОГРАМ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ЛЕКСИЦІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ

3.1. Діагностика вихідного рівня лексики учнів

Завдання даного етапу:

- дізнатись рівень навичок та вмінь учнів, що знову надійшли;
- оцінити наявність дидактичних умов у навчальному закладі для перевірки навичок іншомовного мовного спілкування;
- виявити ставлення учнів до використання комп'ютера для навчання англійської мови.

При вирішенні поставлених завдань використовувалися наступні методи:

1. Аналіз результатів завдання учнів середньої школи з лексики англійської.

В експериментальному завданні приймали участь 20 учнів 5ого класу, 10 склали експериментальну групу і 10 контрольну групу.

Перш за все, ми провели самоаналіз наявності в школі дидактичних умов для формування вмінь і навичок іншомовного мовленнєвого спілкування.

Можна констатувати, що в школі створені певні умови для формування вмінь і навичок іншомовного мовленнєвого спілкування. У навчальному закладі є кабінети іноземних мов, технічні засоби навчання: магнітофони, аудіозаписи, навчально-методична література, художня література англійською мовою. Також є комп'ютерний клас, призначений для проведення занять з інформатики; кілька ноутбуків і проекторів, які можна використовувати в навчальному процесі в будь-якому класі. Проте комп'ютерний клас майже завжди зайнятий у навчальні години через велике навантаження вчителя інформатики.

Було досліджено, що учні вже вміють читати і перекладати підлаштовані для них тексти, але разом з тим вони відчують труднощі у висловленні своїх думок англійською мовою, тому що у них невеликий словниковий запас і дуже слабкі знання англійської граматики. Результати було інтерпретовано по рівнях: високий рівень, середній рівень та низький рівень. Ми отримали наступні результати в експериментальній групі: високий рівень – 10%, середній рівень – 50% та низький рівень – 40% (рис. 2.1).

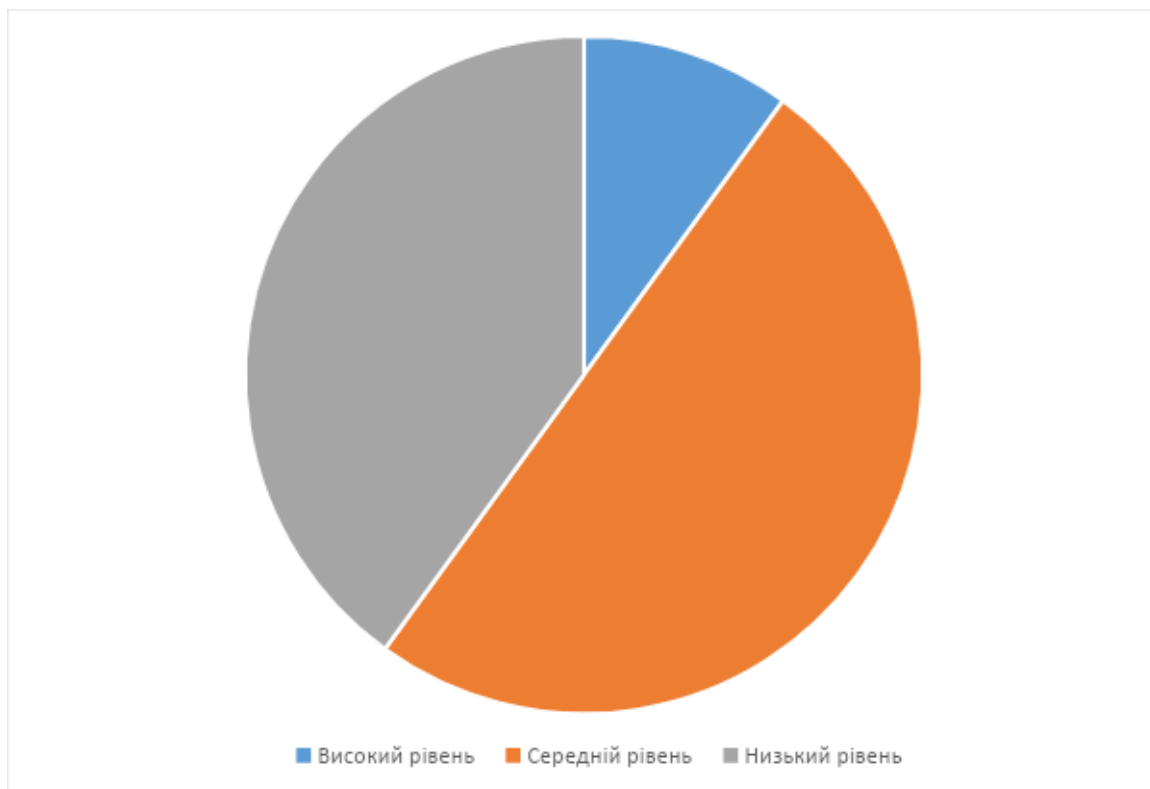

Рис. 2.1. Результати експериментальної групи

В контрольній групі ми отримали наступні результати лексичного рівня знання англійської мови: високий рівень – 10%, середній рівень – 40% та низький рівень – 50% (рис. 2.2).

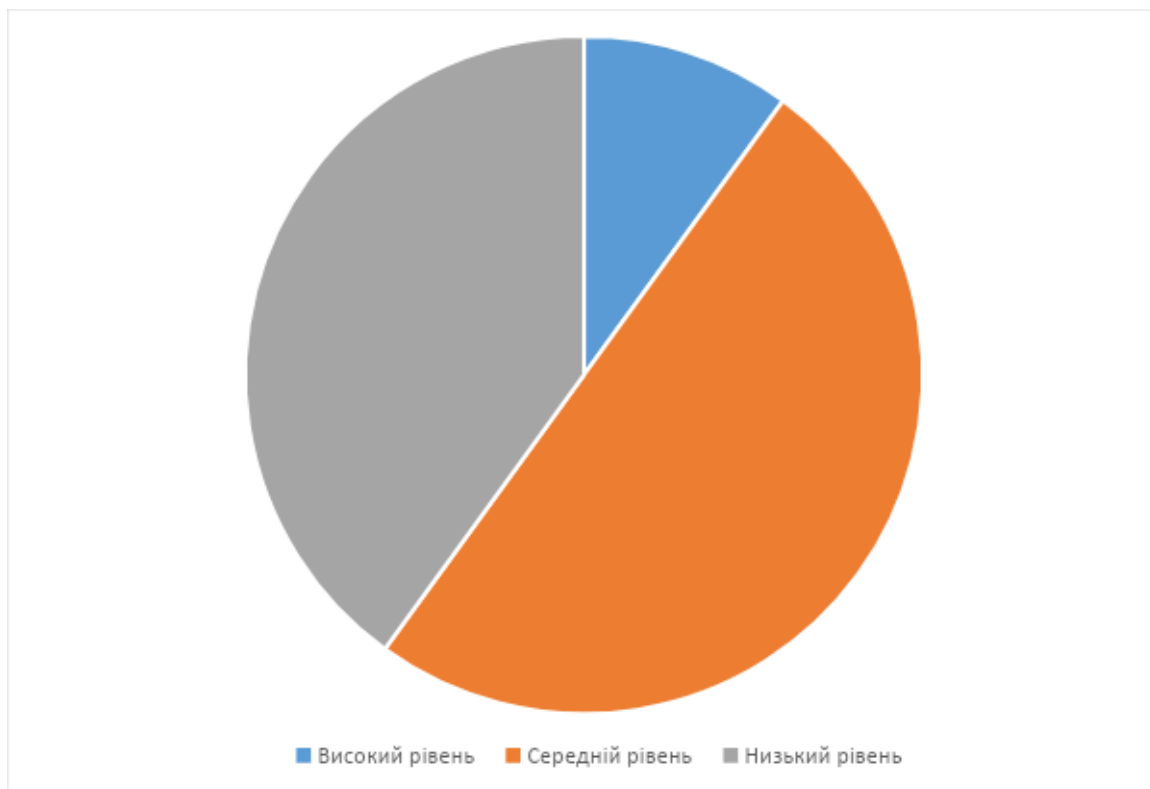

Рис. 2.2. Результати експериментальної групи

Отже, ми бачимо, що рівень знання лексики на низькому або середньому рівні. Одне з найважливіших завдань вчителя іноземної мови працюючого зі школярами – допомогти дітям оволодіти розмовною мовою, щоб діти вміли комунікувати.

3.2. Застосування прикладних програм у навчанні лексиці англійської мови

Навчальні програми в комп'ютері мають безліч переваг перед звичайними способами навчання. З їхньою допомогою учні можуть практикувати різні види мовної діяльності і з'єднати їх у різних комбінаціях, допомагають усвідомити мовні явища, скомбінувати лінгвістичні якості, придумати ситуації, застосувати мовні дії, а також забезпечують можливість обліку ведучої репрезентативної системи, реалізацію індивідуального підходу й інтенсифікацію самостійної роботи учня.

Проаналізуємо деякі з них, які застосовувалися під час уроків в контрольній групі.

а) Вивчення лексики.

При введенні і відпрацьовуванні тематичної лексики, наприклад покупки, продукти харчування, одяг і т.д., можна використовувати комп'ютерні програми “Triple play plus in English”, “English on holidays”, “English Gold” і інші. Етапи роботи з комп'ютерними програмами наступні: демонстрація, закріплення, контроль.

На прикладі комп'ютерної програми „English on holidays” розглянемо ці етапи.

На I-м етапі - уведення лексики, наприклад, по темі „Weather”. Використовуючи демонстраційний комп’ютер, учитель вибирає автоматичний режим: на екрані з’являються картинки, що зображують природні явища: сніг-snow, злива-shower, гроза-thunderstorm, похмуро-humidity, паморозь-drizzle, ясно-clear, сонячно-sunny, холодно-cold, хмарно-cloudy, град-hail і інші. Потім впливають фрази:

- What a beautiful day! - Який прекрасний день!
- What awful weather! - Яка жахлива погода!
- Is it usually as hot as this? - Тут завжди так пекуче?
- What's the forecast for tomorrow? - Який прогноз погоди на завтра?
- It's windy! - Дує сильний вітер!
- It's raining - йде дощ

Учні дивляться і слухають. Час роботи - приблизно 1 хвилина.

На II-м етапі йде робота з відпрацювання вимови і закріплення лексики. Вчитель чи учень переключає програму з автоматичного режиму в звичайний, клацає мишкою вказуючи стрілкою на потрібне слово чи фразу. Учні повторюють за диктором хором. При наявності в класі декількох комп’ютерів, учні працюють індивідуально чи парами, використовуючи навушники і мікрофон. Час роботи - приблизно 5 - 10 хвилин, він залежить від кількості слів досліджуваної теми.

На III-м етапі проводиться контроль вивченої лексики. Учні вибирають завдання, що містить різну кількість питань по темі: 10, 20, 30. По закінченні складання іспиту на екрані з’являється таблиця результатів у відсотках. Звичайно, кожен учень прагне домогтися кращих результатів.

Якщо в класі тільки один комп’ютер, він використовується як демонстраційний при введенні і фронтальному закріпленні лексики. Контроль тематичної лексики можна здійснювати індивідуально використовуючи

роздавальний матеріал - картки. Завдання на картках можуть бути аналогічні завданням комп'ютерної програми, наприклад:

- Укажіть правильний варіант перекладу

сніг - tennis, shower, snow, umbrella, thunderstorm, boxing, basketball

Яке з написаних слів є зайвим за змістом winter, February, cool, december, November, January і т.п.

Комп'ютерна програма „English on holidays” охоплює лексичний матеріал по темі „Місто” і дозволяє контролювати лексику відразу по всіх розділах теми. У цьому випадку пропонується більша кількість питань: 60, 90, 120.

б) Відпрацьовування вимови.

Багато навчальних програм передбачають режим роботи з мікрофоном. Після прослуховування слова чи фрази учень повторює за диктором і на екрані з'являється графічне зображення звуку диктора й учня, при порівнянні яких видно всі недоліки. Учень прагне домогтися графічного зображення вимовленого звуку максимально наближеного до зразка.

в) Навчання діалогічної мови.

Приклад роботи з діалогами комп'ютерної програми „Triple play plus in English”. З запропонованих 12 діалогів, вибирається один, наприклад „У кафе”. На екрані з'являються кілька картинок - сцен даного діалогу.

I - етап - знайомство з діалогом.

- Good morning!
- Good morning!
- What would you like?
- I'd like some coffee, please.
- Do you want milk in your coffee?
- Yes, please.
- Hey, this coffee is too cold.

- I'm sorry.
- here is some hot coffee.
- Thank you.
- How is it now?
- It's just right.
- Would you like some more coffee?
- No, thanks.
- How much is it?
- Ninety - five cents, please.
- Thank you. Have a nice day.
- Good bye.

II - етап - розучування діалогу.

При наявності декількох комп'ютерів у класі учні працюють парами чи групами по 3 чоловіка. Вони повторюють за диктором фрази, тут же може бути використаний режим роботи з мікрофоном. Молодші школярі можуть виконувати вправи на складання даних речень із групи слів, наприклад: like, lyke, what, you, wood, your, you, would. Учень наводить стрілку на потрібне слово, клацає мишкою, щоб скласти речення What would you like? і т.д.

Кількість вірних речень відбивається на екрані. Таким чином, учні в ігровій формі освоюють правопис і розучують діалог.

III - етап - інсценування діалогу.

Учні відтворюють діалог спочатку з опорою на картинки, потім інсценують його самостійно.

Наступний етап - це контроль діалогічної мови після вивчення всіх 12-ти діалогів. Учні вибирають картку з завданням (учитель сам готує картки з описом ситуації) і складають свій діалог, використовуючи лексику даної програми і виявляючи свою фантазію

Використання електронного ресурсу Wordwall допомагає вирішити навчальні питання під час навчання:

- «Як ввести нові лексичні одиниці з теми уроку, що вивчається?»,
- «Як допомогти учням запам'ятати нові слова у віддаленому режимі?»,
- «Як створити умови мотивації для подальшого навчання іноземної мови? »

Освітня платформа Wordwall дозволяє створити інтерактивні тести та мовні (лексичні та граматичні) ігри. Це допомагає зробити уроки та позаурочні заняття ще продуктивними. В інтерактивних вправах даних платформ проводиться семантизація нових лексичних одиниць та актуалізація вже вивчених слів, відпрацювання граматичних явищ в усному та письмовому мовленні.

В основі Wordwall лежить мета навчання іноземної мови, що передбачає розвиток почуття мови, мовного здогаду, пам'яті (аналіз, синтез, порівняння), сенсорного сприйняття, мотиваційної сфери, таких рис, як активність, цілеспрямованість і вміння вчитися. Також ресурс допомагає підвищити мотивацію учнів подальшого навчання іноземних мов, що відбиває особистісні результати освоєння шкільного предмета.

Також на ресурсі Wordwall вчитель може створити інтерактивні лексичні вправи на співвіднесення, підбір слів до предметів (картинок), заучування нових слів за допомогою інтерактивних карток, заповнення пропусків, опис картинок, правопис слів та рішення інтерактивних тестів. Такі функції Wordwall можуть призвести до предметних результатів освоєння навчального предмета в комунікативній сфері мовної компетенції.

Програма WordWall проста у використанні та не вимагає спеціальних знань та вмінь від викладача. Є безкоштовна та платна версія, що відрізняються кількістю шаблонів. Таких як:

«Відкрийте поле»

Потрібно торкнутися кожного поля по черзі, щоб відкрити їх і дізнатися, який елемент знаходиться всередині. На картках можна використовувати як зображення, і текстові елементи.

На уроках англійської мови таке завдання найчастіше використовуються на етапі запровадження або закріплення нових лексичних одиниць, але способи роботи з такими картками безмежні: можна попросити учня скласти розповідь за ключовими словами або відповісти на питання, як це представлено у завданнях на слайді.

«Групове сортування»

Необхідно перетягнути кожен елемент до його правильної групи. Критерії можуть бути різні. На сайті всі слова ранжуються за граматичною ознакою.

«Упорядкувати»

Ця вправа на перестановку букв у словах, слів у реченнях, складання тексту з речень тощо. Заміняє нудну письмову роботу, полегшує запам'ятовування структури речень, розвиває увагу, вміння розрізняти та розуміти слова у складі речення, смисловий здогад.

Величезний плюс завдань – автоматична перевірка. Особливо слід звернути увагу на те, що вправи, створені по одному шаблону, можна

конвертувати в інший тип, використовуючи той же матеріал, таким чином відпрацьовуючи його різними способами.

Підготувавши вправу, її можна впровадити на сайт або надіслати посиланням учням. Завдання можна персоніфікувати. Тобто призначити завдання, де учень вказує своє прізвище. Завдяки цьому вчитель може відстежити результати роботи кожного учня.

Після отримання посилання учні виконують інтерактивне завдання. Результат автоматично відображається у вкладці «Результати» на головній сторінці. Сайт дає можливість переглянути кількість тих, хто виконав вправу, середній бал успішності за класом, а також надасть таблицю результатів на кожного учня.

Якщо необхідно тренувати або закріплювати граматичні навички, то вчитель може скористатися такими шаблонами, як:

- «Зіставлення»,
- «Удар крота»,
- «Розплутати» (формує навичку складання речень у правильному порядку),
- «Класифікувати»,
- «Погоня в лабіринті»,
- «Випадкове» колесо»,
- «Проткни кулю»,
- «Пропущене слово»,
- «Літак»,
- «Магнітні слова»,
- «Вікторина».

Вибір цих шаблонів щодо уроку з іноземної мови обумовлений, насамперед, цільовою спрямованістю створюваної гри і ступенем передбачуваної активності учасників заняття. І тут найдоречніше буде зупинити свій вибір на таких шаблонах, як «Зіставлення», «Класифікація» та «Пропущене слово», тому що при їх використанні вчителю дуже зручно організувати як індивідуальне (фронтальне) опитування, так і запропонувати учням групові (змагальні) види роботи. Ще однією незаперечною зручністю для педагога може стати ілюстративність створюваних ігор. При цьому сервіс Wordwall дає як значну допомогу підключення до пошукової системи Bing, яка допоможе вам швидко знайти потрібне зображення.

Використання КНП на уроці потребує від учителя досконалого вміння роботи з даним засобом:

- ознайомитися з програмою, інструкцією до роботи;
- продумати, на якому етапі уроку доцільно використати той чи інший елемент програми;
- усунути труднощі перед початком роботи (подати дітям детальні інструкції щодо роботи з програмою);
- спостерігати за учнями під час роботи, надавати необхідну допомогу (деякі діти не мають практичних навичок роботи з комп'ютером);
- стимулювати та заохочувати.

3.3. Результати контрольного етапу дослідження

Після того, як в контрольній групі були проведенні заняття по вивченню лексики за допомогою прикладних програм, ми знов провели перевірку з констатувального етапу дослідження і отримали наступні результати в експериментальній групі: високий рівень – 10%, середній рівень – 50% та низький рівень – 40% (рис. 2.1).

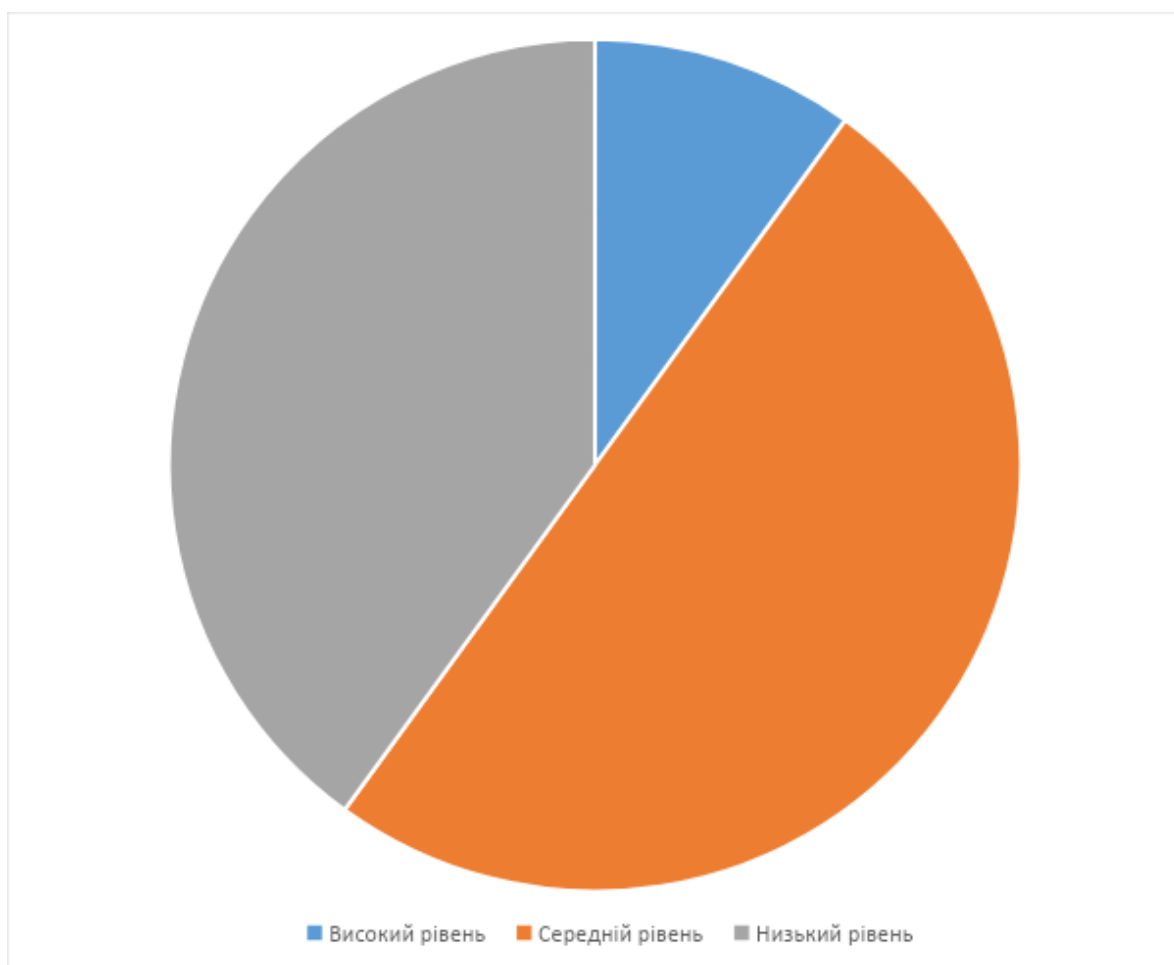

Рис. 2.3. Результати експериментальної групи

Отже, ми бачимо, що результати не змінилися.

В контрольній групі ми отримали наступні результати лексичного рівня знання англійської мови: високий рівень – 20%, середній рівень – 60% та низький рівень – 20% (рис. 2.4).

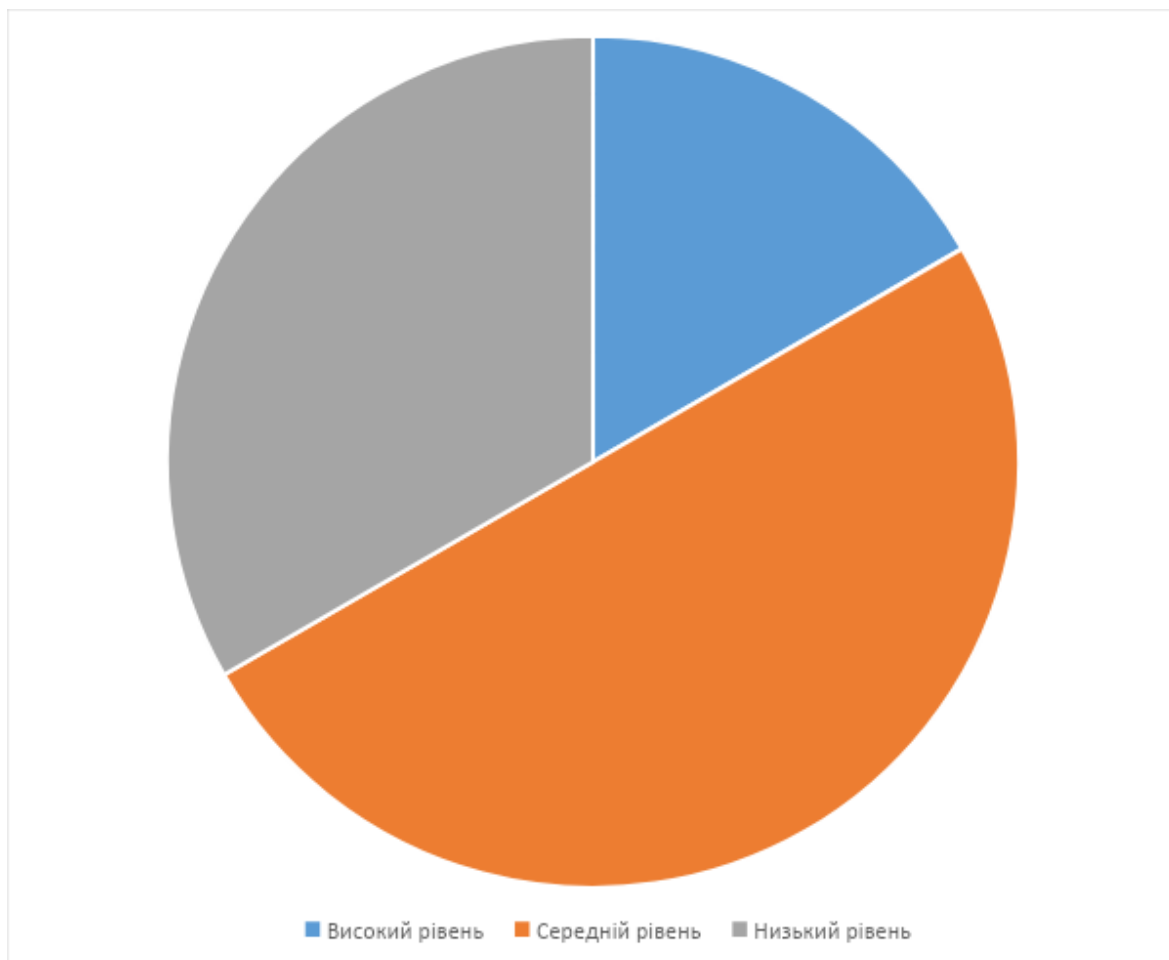

Рис. 2.4. Результати експериментальної групи

Таким чином, у мультимедійних навчальних програмах з англійської мови використовуються різні методичні прийоми, що дозволяють проводити ознайомлення, тренування і контроль.

Окрім використання мультимедійних навчальних програм, комп'ютер є незамінним помічником для підготовки і проведення тестування, моніторингу навчального процесу, власного інформаційного наповнення інструментальних середовищ для розробки комп'ютерних уроків, підготовки дидактичних матеріалів, використання ресурсів і послуг Інтернету для аудиторної і самостійної роботи, а також проектної діяльності учнів.

Висновки до розділу 3

Завдання констатуючого етапу:

- виявити рівень сформованості навичок і вмінь учнів, що знову надійшли;
- оцінити наявність дидактичних умов у школі для формування навичок та вмінь іншомовного мовного спілкування;
- виявити ставлення учнів до використання комп'ютера для навчання англійської мови.

При вирішенні поставлених завдань використовувалися наступні методи:

1. Аналіз результатів завдання учнів середньої школи з лексики англійської.

В експериментальному завданні приймали участь 20 учнів 5ого класу, 10 склали експериментальну групу і 10 контрольну групу.

Перш за все, ми провели самоаналіз наявності в школі дидактичних умов для формування вмінь і навичок іншомовного мовленнєвого спілкування.

Можна констатувати, що в школі створені певні умови для формування вмінь і навичок іншомовного мовленнєвого спілкування. У навчальному закладі є кабінети іноземних мов, технічні засоби навчання: магнітофони, аудіозаписи, навчально-методична література, художня література англійською мовою. Також є комп'ютерний клас, призначений для проведення занять з інформатики; кілька ноутбуків і проекторів, які можна використовувати в навчальному процесі в будь-якому класі. Проте комп'ютерний клас майже завжди зайнятий у навчальні години через велике навантаження вчителя інформатики.

За результатами дослідження ми дійшли висновки, що у мультимедійних навчальних програмах з англійської мови використовуються

різні методичні прийоми, що дозволяють проводити ознайомлення, тренування і контроль.

Окрім використання мультимедійних навчальних програм, комп'ютер є незамінним помічником для підготовки і проведення тестування, моніторингу навчального процесу, власного інформаційного наповнення інструментальних середовищ для розробки комп'ютерних уроків, підготовки дидактичних матеріалів, використання ресурсів і послуг Інтернету для аудиторної і самостійної роботи, а також проектної діяльності учнів.

ВИСНОВКИ

В першому розділі досліджувалася значущість використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій на уроках іноземної мови, а також було розглянуто різні види цих технологій та їх вимоги. Проведений аналіз показав, що інформаційно-комунікаційні технології мають значний вплив на сучасний процес навчання, забезпечуючи більш широкі можливості для активізації навчального процесу та підвищення зацікавленості учнів у вивченні іноземної мови.

У другому розділі проводився огляд наявних методів вивчення лексики та аналіз прикладних програм для вивчення англійської лексики в середніх класах. Такий підхід дозволив виявити переваги та недоліки використання таких програм, а також виділити їх потенційні можливості для поліпшення результативності навчання учнів.

У третьому розділі була проведена діагностика вихідного рівня лексичного запасу 20 учнів 5 класу, з яких ми створили експериментальну та контрольну групу, описано застосування прикладних програм для навчання лексиці англійської мови у середній школі та подано результати контрольного етапу дослідження. Цей розділ сприяв розумінню впливу прикладних програм на засвоєння лексичного матеріалу та підвищення мовних компетенцій учнів.

Ці розділи разом показали, що використання інформаційно-комунікаційних технологій та прикладних програм у навчанні англійської лексики має значний потенціал для вдосконалення якості освіти. Вони забезпечують не лише доступ до інноваційних методик навчання, але й створюють платформу для розвитку мовних навичок та підвищення інтересу до вивчення іноземної мови серед учнів середньої школи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азимов Є. Г. Матеріали Інтернету на уроках англійської мови. Іноземні мови в школі . 2001. №1. С 25-27.
2. Асоянц П.Г. До проблеми професійного англомовного письма з комп'ютерною підтримкою. Педагогічний процес: теорія і практика. К: Вид. ЕКМО, 2008. Вип.4. С.20-28.
3. Березюк В.С. Інноваційні технології в ДНЗ. Харків : Вид. група «Основа», 2017. 224 с.
4. Гончарук Н.М. Психологічні особливості монологічного мовлення як засобу спілкування дітей підліткового віку. Проблеми сучасної психології. 2010. С. 150.
5. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес: уклад. М.Ф.Степко, Я.Я. Болубаш, К.М. Лемківський, Ю.В.Сухарніков; відп. ред. М.Ф.Степко. К ., 2004. С.6-7.
6. Носенко Є. Л. Використання ІТ в освіті. Освіта. 2001. № 7. С. 16-18.
7. Петрова Т.О. Навчання учнів технологічного профілю підготовленого монологу переконання англійською мовою з використанням ресурсів Інтернету. Бібліотечка журналу «Іноземні мови», 2006. вип.4. К.: Ленвіт, 2006. 64с.
8. Токменко О. Інформаційні технології у викладанні іноземних мов:

сьогодні і скрізь віки. Іноземні мови в навчальних закладах. 2011. № 2. С. 98.

9. Швай О.Л., Швай К.В. Активізація пізнавальної діяльності учнів за допомогою сучасних інформаційних технологій. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наукових праць. Вінниця, 2015. № 41. С. 161–164.

10. Ярова О.Б. Мультимедійні засоби навчання іноземних мов. М-во освіти і науки України, Київський нац.лінгв.ун-т К.: Київськ. нац.лінгв.ун-т., 2005. С. 110-113.

11. Яцишин О.М. Визначення оптимальної структури мотиваційного синдрому вивчення англійської мови студентами економічних спеціальностей. Мова. Культура. Бізнес. К., 2003. Вип. 1. С. 308-316.

12. Holmberg B. Theory of Teaching-Learning Conversations. Moore M. G. Handbook of Distance Education. The Pennsylvania State University, 2007. P. 69-75.

13. Krasulia, A. Blended Learning: Advantages and Disadvantages in the EFL Classroom. Якісна мовна освіта у сучасному глобалізованому світі: тенденції, виклики, перспективи: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Суми, 23-24 листопада 2017 р. Суми: СумДУ, 2017. С.220-224.

14. Nuruzzaman A. The Pedagogy of Blended Learning: A Brief Review.

International Journal of Education and Multidisciplinary Studies, 2016. P.
125-134.

15. Tinker R. E-Learning Quality: The Concord Model for Learning from a
Distance. NASSP Bulletin. - 2001. V. 85 (628). P. 36-46.

ДОДАТКИ

Додаток А

Комп'ютерна програма LINGVA LAND використовується для вивчення нового лексичного матеріалу, контролю знань.

Програма представлена такими темами:

- Animals
- Nature
- People
- School
- Sport
- The Town
- Food
- Free Time
- Future
- At Home

Кожна тема у свою чергу ділиться на підтеми. Наприклад, Animals:

1. In the forest
2. Animals on the farm
3. Sea animals
4. Small animals
5. In the jungle

Додаток В

Список слів на тему «Weather» у 5-му класі

1. Rain (дощ)
2. Sunny (сонячно)
3. Cloudy (хмарно)
4. Windy (вітряно)
5. Snow (сніг)
6. Storm (шторм)
7. Thunder (грім)
8. Lightning (блискавка)
9. Temperature (температура)
10. Forecast (прогноз)
11. Climate (клімат)
12. Season (сезон)
13. Rainbow (веселка)
14. Fog (туман)
15. Frost (іній)
16. Nail (град)

Додаток С

Текст до теми «Weather» опрацьований на уроці англійської мови у 5-му класі

Title: "Weather Around Us"

Hi, everyone! Let's talk about the **weather**!

Some days, the **sun** shines bright in the sky. It's sunny! We wear sunglasses and play outside. But sometimes, it's **cloudy**. The sun hides behind the clouds, and the **sky** looks gray.

When it rains, we use umbrellas to stay dry. **Raindrops** fall from the sky, making everything wet.

On windy days, the **wind** blows fast! Hold onto your hats!

In winter, **snow** falls from the sky. It's fun to build snowmen and play in the snow.

Sometimes, there are big **storms** with **thunder** and **lightning**. Thunder sounds like a big rumble, and lightning lights up the sky.

We use a thermometer to know how hot or cold it is. A **weather forecast** tells us about tomorrow's weather.

Learning about the weather helps us get ready for the day! Let's keep exploring and having fun with the weather!

